

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل: متن قوانین - تصویبنامه ها - صورت مفصل مذاکرات مجلس شورای ملی - مذاکرات مجلس سنا
اخبار رسمی - فرامین - انتصابات - آئین نامه ها - بخشنامه ها - آگهی های رسمی و قانونی سؤالات

سال ششم - شماره ۱۴۹۶

صفحه ۱

فردیند قمرشاهی

۳شنبه ۲۲ فروردین ماه ۱۳۲۹

دوره شانزدهم قانونگذاری

شماره مسلسل ۹

روزنامه یومیه

فهرست مندرجات

صورت مشروح مذاکرات نهمین جلسه دوره

شانزدهم مجلس شورای ملی از صفحه ۱ تا ۱۳۱

آگهی های رسمی از صفحه ۱ تا ۲۴

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۹

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز سه شنبه بیست و سوم اسفندماه ۱۳۲۹

فهرست مطالب:

- ۱- تصویب صورت مجلس.
  - ۲- بیانات قبل از دستور آقایان: اسلامی، تیمورتاش، دکتر مجتهدی، فقیهزاده، دکتر سید امامی.
  - ۳- دو فقره سؤال آقایان: آشتیانی زاده و کشاورز صدر از آقایان: وزیر کشور و وزیر دادگستری.
  - ۴- بقیه مذاکرات در برنامه دولت.
  - ۵- موقع جلسه آینده - ختم جلسه.
- مجلس ساعت نه و نیم صبح بریاست آقای جواد کنجی (نایب رئیس) تشکیل گردید

۱- تصویب صورت مجلس

نایب رئیس - راجع بصورت جلسه مخالفی

نیست؟

اردلان - چرا بنده عرضی دارم.

نایب رئیس - بفرمائید.

اردلان - عرض کنم يك توضیح خیلی

مختصری خواستم عرض کنم که نسبت بارقامی که در جلسه گذشته عرض گردید توضیح عرض کنم در جلسه گذشته بنده عرض کردم که هزینه ریالی راه آهن بود البته هزینه ارزی هم داشت مقصود بنام هزینه ریالی بوده.

نایب رئیس - آقای شوشتری (شوشتری) - بنده عرضی ندارم آقای ارباب.

ارباب - بنده با استفاده از ماده ۹۰ خواستم توضیح مختصری عرض کنم.

قانونی هم داشتیم که با اجازه مقام ریاست از این فرصت استفاده میکنم و آن راجع بمطلبی است که در مجلس سنا دیدم که بوجه خودشان را مطرح کردند و تصویب کردند میخواستم اینجا طبق مواد و اصول قانون اساسی این نکته را یادآور شوم که رسیدگی بکار بوجه و دخل و خرج امور مالی کشور در هر قسمتی طبق قانون اساسی جزء وظایف خاصه مجلس شورای ملی است (صحیح است) و هر تصمیمی که بدون تصویب مجلس شورای ملی اتخاذ شود اثر و سندیت قانونی ندارد

نایب رئیس - صورت جلسه ها دومر تبیعیع و نشر میشود اول اینها است بعد از اینها که توضیحات داده شد آنوقت این اغلاط مرتفع میشود و راجع بموضوعی که آقای دهقان اشاره فرمودند وظایف مجلس را قانون اساسی صریحاً تعیین نموده البته موضوع دخل و خرج از وظایف مختصه مجلس شورای ملی است و در موقع خود البته وقتی طرح شد آقایان اظهار نظر خواهند فرمود آقای تیمورتاش فرمایشی داشتید بفرمائید.

تیمورتاش - در همین زمینه که آقای دهقان فرمودند بنده با جناب آقای تدین مخصوصاً صحبت کردم ایشان اظهار فرمودند که مجلس سنا این را بعنوان پیشنهاد بین خودش همانطور که يك وزارتخانه ای بوجه اش را پیشنهاد میکند این بوجه را مطرح کرده است از نظر داخلی بوده است نیاز نقطه نظر رسیدگی مالی خواستم این را عرض کرده باشم.

نایب رئیس - آقای ارباب

ارباب - عرض بنده خیلی مختصر است همکار

● من مذاکرات مشروح نهمین جلسه از دوره شانزدهم قانونگذاری

« اداره تدوین و تحریر صورت مجلس »

محترم آقای پیراسته در دفاع از هرايش بنده فرمودند تجارت مصونیت نمی آورد، بنده میخواهم مرض کم نامصونیت نباشد کسی نمیتواند تجارت کند یا بکار های تولیدی بپردازد باید مردم مصونیت در حدود قوانین داشته باشند نکته دیگری که فرمودند فرمودند من نفعص در رشفه تجارت دارم و بنابراین نباید در امور اقتصادی مداخله کنیم و مطالبی را اینجا عرض بکنم اگر يك كسی حرفه اش تجارت بشود و اطلاعی در امور اقتصادی داشت مسلم جرم نیست هر كس میتواند هر اطلاعی را داشته باشد مضافاً باینكه بنده تقاضا كردم بآراهو احكام دادرسى شعبه يك داد گاه دارائی يك نفر بنام منقضى قاضى توجیه كند اگر احكام صادره منطبق با قوانین بود من خود همین جا معذرت میخواهم و ازش تجلیل میکنم دولت هم تشویق كند و اگر فریز این است مقدرات مردم را بدست این اشخاص نسپارید دیگر فرمودند من برای مرض شدن منتهی یک روزی بآیسان مراجعه كردم شك نیست كه وظیفه همه ما اینست كه اگر يك بدبختی بیجهت گرفتار است و ما مراجعه كرد میرویم تقاضای استعلاص او را میکنیم و هر ایصی كه كردم تمام مطابق تحقیق و مدرک و دلیل بود و اظهارات ایشان وارد نبود.

لایحه رئیس - آقای فولادوند

چون مذاکره شد خواستم عرض مقام ریاست برسانم كه دیروز یکی از آقایان نمایندگان سنا در مجلس گفته بود این بودجه پس از تصویب مجلس سنا قابل پرداخت است همچنین آقای وزیر دارائی بنده دیروز از ایشان شنیدم فرمودند بعضی از نمایندگان از ایشان خواسته اند كه پس از تصویب سنا این وجه پرداخته شود بنده میخواستم عرض كنم كه این خلاف قانون اساسی است و حق ندارد وزیر مالی بدون تصویب مجلس شورای ملی بپردازد (صحیح است)

لایحه رئیس - آقای مغیر فرهمند

مخبر فرهمند - عرض كنم كه در بودجه مصوب ۱۳۲۸ بعد از بودجه دربار سلطنتی يك رقم است ده میلیون اعتبار بودجه مجلس سنا (صحیح است) و این بودجه ای كه آوردن اینها تنظیم كردند از آن معلول است آنرا مجلس تصویب کرده است

كشاورز صدر - بایبایی بدر كمسیون بودجه

۲- **بیانات قبل از دستور آقایان : اسلامی - تیمور تاش - دکتر مجتهدی - فقیه زاده - دکتر سید امامی**

لایحه رئیس - موضوع تصویب رقم کلی كه

آقای مغیر نیست راجع بصورت ریز بودجه بود كه صحبت كردند آقای اسلامی نطق قبل از دستور فرمایید **اسلامی** - البته آقایان نمایندگان محترم مسبقند كه بنده هم درستون مخالف دولت نامنویسی كردم و خوشوقتم قبل از اینكه برنامه دولت مطرح مذاکره قرار گیرد اولین تنه مخالفت را بر حله اعمال خلاف قانون و كندی دیکتاتوری آقای ساهد در مجلس آغاز كردم و تصادفاً در هر دو مجلس از طرف آقایان نمایندگان در تأیید مخالفت بنده نسبت بسوء رفتار دولت آقای ساهد و همچنین جنس تبعیض مردم و بسیاری

دولتهای ما تا كتون در روابط خارجی خود با دو همسایه شمالی و جنوبی معمول نداشته اند حقوق و منافع و حاکمیت ملت ایران وقتی پابر جاو تضمین شده است كه رابطه ما باین دو همسایه بر محور سیاست توازن دور بزند آقایان تمنی میکنم چون مسئله سیاست خارجی است توجه فرمایند

اما در این چند روز بر خلاف این نظر رسمی میشود تمام كله و شكایت متوجه همسایه شمالی كردد و بهیچوجه ذكری از مراسم همسایه جنوبی نشود، مثل اینکه خیال همه از ناحیه جنوب راحت است بنده تصدیق میکنم كه دولت شوروی با سیاست غیرمافلانهای كه نسبت بمایش گرفته و علاوه بر آنكه با روش خصمانه خود ملت ایران را بدین و ناراضی ساخت باندازه كافی هم كوشید كه مناسبات دولت مجاور را تیره تر كند چنانچه راجع باسترداد طلاها و سایر حقوق از دست رفته ایران كه امروز آقایان نمایندگان محترم بدان اشاره میکنند اینجانب و سایر نمایندگان محترم نیز در دوره پانزدهم در مجلس و در روزنامه متذكر شده بودیم معلوم نشده چه اقدامی از طرف دولت بعمل آمد و چرا روسها حاضر باسترداد طلاها نشدند، بدیهی است این تصمیم متوجه سیاست خشن و غیر دوستانه شورویهاست و بنده بآقایان نمایندگان حق میدهم كه در این باره تذكراتی بدهند و دولت شوروی را متوجه سوء رفتارش كند و در استیفای حقوق از دست رفته ملت ایران پافشاری نمایند ولی این نکته را هم ناگزیرم عرض كنم كه آقایان اگر میل دارند منافع ملت ایران با ذكر این حقایق تأمین شود خوب است از ابتلائات و تضییقات گرفتاریهایی كه از ناحیه انگلیسها هم متوجه ما میشود لااقل يك از هزار را بیان كند و خرابكاریها و دسائس نامرئی همسایه جنوبی را هم تا آنجا كه اطلاع دارند فاش سازند تا باین ترتیب دنیا بداند كه مجلس ایران در توجیه سیاست خارجی بیطرفانه قضاوت میکند

بازی در همسایه محترم ما بهیچوجه حاضر نیستند كه ملت ایران دست مودت و مساعدت كشورهای بی نظر را بفشارد و از كمكهای آنان بنفع سعادت خود استفاده برد

يكی از رجال با سابقه در باب مساعدت مالی امریكا میگفت در مسئله تقاضای وام از دولت امریكاهم دست ما برای گرفتن وام دراز است و هم دست امریكایها برای دادن آن ولی يك جریان مرموز و عجیبی در این میان مانع از این است كه وام بزور بدست ما برسد و چرخهای فرسوده حیاتی ما را بچركت در آورده، رضاشاه كبیر از روزی كه متوكلت پاك و لطیف اصلاح طلبی و تجمد خواهی خود را بر حله عمل در آورده از روزی كه برای نجات این ملت عقب افتاده دست بيك سلسله اصلاحات اساسی زد فبض و كینه همسایگان شمال و جنوب را تحريك نمود و آنها را وادار كرد با سیاست سابوتاژ و تحريك كارشكنی كند و مانع بروز افكار عالی شاهنشاه فقید گردند بلوای مشهد و مسئله اخراج مهاجرین ایرانی از مرز روسیه و خرابكاریهای بدی آنها و همچنین پرونده قطور سد كارون و نقشهای وسیع رضا شاه در حاصلخیز كردن زمینهای بایر قسمتهای مختلف خوزستان كه بطرز عجیبی را كند ماند بهترین شاهد این مدعا است

با این کیفیت بر ما فرض است كه در نطق خود از مظالم وسوء رفتار هر دو همسایه یاد بكنیم نه اینکه بيكی بتأزیم و دیگری را فراموش كنیم، در دوره قبل زمانیکه آقای عباس اسکندری سیاست بیرحمانه اسکلیسها و احیافات و تعدیات شركت نفت متاخث من بارها بایشان در حین نطقشان متذكر شدم كه خوبست مراسم قابل ذكر همسایه شمالی را هم یاد آوری كند و متأسفانه اکنون هم حس میکنم عدهای روش ایشان را در جهت مغالفتش تمقیب میکنند و مرتباً بيكطرف میکنند

اصولاً اساس سیاست خارجی دولتهای مانسبت باین دو همسایه غیر معمول و مغالفت مصالح عالی ملت ایران است و در همین مقام باید عرض كنم كه در هر صورت حاکمیت و مقدرات مردم ایران ساهای

متدای دست آویز مقاصد دو همسایه زورمند مابود و قابع و حوادث گذشته بانشان داد كاین دو همسایه كتر مایلند ملت ایران از زیر بار مساوات و مشكلات قدرت است كند ما چرا نباید سیاست خود را باشورویها التیما توهم و وسوسا نسبت بعزولی و قتل مرموز مازور ایبری و قرارداد سری ۱۹۱۷ و جریان استخراج نفت شمال در زمان شاهنشاه فقید بدست شركتهای متبر امریكائی و همچنین وقایع عیدیه دیگر مشته این هرايش است. ملاحظه فرمائید همین مسئله نفت جنوب كه ظاهراً يك امر بیش با افتاده است سیاست نا مرئی طوری آنرا بفرنج نوده كه فردا لایحه مزبور مجدداً به مجلس آورده شود نمایندگان با وجدان در موقع اخذ تصمیم بشكوت درونند و چاه میشوند زیرا اگر موافقت نمایند افكار عمومی ناراضی میشود و اگر مخالفت كنند چگونه استیفای حقوق از دست رفته ایران بشود. آیا این وضع خود بخود پیدا شد ؟ اینها نکات تاریكى است كه آینده روشن خواهد كرد.

بازی در همسایه محترم ما بهیچوجه حاضر نیستند كه ملت ایران دست مودت و مساعدت كشورهای بی نظر را بفشارد و از كمكهای آنان بنفع سعادت خود استفاده برد

يكی از رجال با سابقه در باب مساعدت مالی امریكا میگفت در مسئله تقاضای وام از دولت امریكاهم دست ما برای گرفتن وام دراز است و هم دست امریكایها برای دادن آن ولی يك جریان مرموز و عجیبی در این میان مانع از این است كه وام بزور بدست ما برسد و چرخهای فرسوده حیاتی ما را بچركت در آورده، رضاشاه كبیر از روزی كه متوكلت پاك و لطیف اصلاح طلبی و تجمد خواهی خود را بر حله عمل در آورده از روزی كه برای نجات این ملت عقب افتاده دست بيك سلسله اصلاحات اساسی زد فبض و كینه همسایگان شمال و جنوب را تحريك نمود و آنها را وادار كرد با سیاست سابوتاژ و تحريك كارشكنی كند و مانع بروز افكار عالی شاهنشاه فقید گردند بلوای مشهد و مسئله اخراج مهاجرین ایرانی از مرز روسیه و خرابكاریهای بدی آنها و همچنین پرونده قطور سد كارون و نقشهای وسیع رضا شاه در حاصلخیز كردن زمینهای بایر قسمتهای مختلف خوزستان كه بطرز عجیبی را كند ماند بهترین شاهد این مدعا است

با این کیفیت بر ما فرض است كه در نطق خود از مظالم وسوء رفتار هر دو همسایه یاد بكنیم نه اینکه بيكی بتأزیم و دیگری را فراموش كنیم، در دوره قبل زمانیکه آقای عباس اسکندری سیاست بیرحمانه اسکلیسها و احیافات و تعدیات شركت نفت متاخث من بارها بایشان در حین نطقشان متذكر شدم كه خوبست مراسم قابل ذكر همسایه شمالی را هم یاد آوری كند و متأسفانه اکنون هم حس میکنم عدهای روش ایشان را در جهت مغالفتش تمقیب میکنند و مرتباً بيكطرف میکنند

اصولاً اساس سیاست خارجی دولتهای مانسبت باین دو همسایه غیر معمول و مغالفت مصالح عالی ملت ایران است و در همین مقام باید عرض كنم كه در هر صورت حاکمیت و مقدرات مردم ایران ساهای

احتیاط و پرهیز بزمیکند كه نزدك است بلكی در آفرش همسایه جنوبی جا بگیرند و این عمل منافی با اصالت وجودی يك جامعه و استحکام حاکمیت يك ملت تاریخی و زنده است

اساساً ما چرا نباید سیاست خود را باشورویها روشن كنیم، چروازارت خارجه ما با اهرام يك فرد شایسته و كار دارن با تجربه این قضایای مبهم را كه دست آویز عدهای از ماجرا جویان پرا كنند شده است حل و تصفیه نمیکند، چرا در باب استرداد طلا سهل انگاری مینماید این سیاست ظفره و تمجج برای چیست ؟ ما اگر بخواهیم زندگی و وحیات و حریت خود را درك كنیم باید سیاست خود را با هر يك از دول مخصوص بادو همسایه بزرگ خود روشن سازیم و اگر هر کدام برخلاف مصالح ملی ما توقعاتی دارند دولت وقت ملزم است توقعات آنها را در پشت همین تریبون بگوش دنیا برساند

چیزی كه مرایى اندازه متأثر مینماید و از آینه ای كه با ادامه این روش داد بدست میآید مایوس و نگران نمیکند نکته ایست كه ذیلا عرض نمودم و برایش خود خانه میدهم

چند روز قبل در كریه در مجلس با یکی از رفقای مطلع و در همین حال هرو خور این زمینه گفتگو میكردیم و من از ایشان سؤال كردم كه هانتب وضع هامن سیاست ما باروسها بچه شكل و صورت در می آید و روسها از ما چه خواهند، او بالبقند سیاست ما بانه ای كه گفت شورویها میگویند ماها میل داریم مثل انگلیسها عمال مزدور و قره نوكرها خود را در ایران و زیر و و كیل نموده و جاسوسان خود را مانند آنها شافل مقامات حساس ببینیم

هوش شتری - انشاء الله طبق مصالح مملكت عمل میشود

تیمور تاش - بنده اخطار دارم

لایحه رئیس - طبق چه ماده ای ؟

تیمور تاش - ۱۰۹ قدیم كه گویا ۹۰ است

لایحه رئیس - راجع به تحریف و توهین تیمور تاش - بلی) بفرمائید

تیمور تاش - اگر اجازه فرمائید بنده عرض كنم بعد آقایان قضاوت بفرمایند بیانی كه آقای اسلامی نماینده محترم فرمودند مخصوصاً حمله سیاست یکی از دول مجاور و مدح و سنا در باره دولت مجاور دیگری بود بنده كم و بیش انطباق با بهانات خودم دادم خواستم عرض آقایان برسانم كه منظور بنده از بیانات جلسه قبل این بود كه مدح و سنا در باره یکی داشته باهم و برعكس نسبت بدیگری بدین باهم من از كمونیزم صحبت كردم و كمونیزم يك جنبه ایدئولوژی دارد در دنیا كه بنظر من بدبختانه گاهی هم با سیاست دولتی كه بالاخره مظهر آنست بيكی و مترادف میشود ولیكن كمونیزم مقصود این نیست كه سیاست دولت شوروی باشد من مخالف كمونیزم صحبت كردم و از این عمل خودم از این بیان خودم ابائی ندارم ولیكن در همین حال هم كاملاً موافق هستم كه دولت ایران باید خط مشی سیاست خارجی خودش را روشن و روشن كند بدبختانه همینطور كه عرض كردم از

هم تکرار میکنم این يك دولت مانور قوی میخواهد و دولت كوتنی خیال نمیکنم كه بتواند (صحیح است) **لایحه رئیس** - آقای دکتر مجتهدی

دکتر مجتهدی - قبلاً دو تلگراف بيكی رضائيه آقای افشار صادقی دارند راجع به بندر بهاره است كه گویا كتر از هزار تن میدهند ۴۰۰ تن میدهند بيكی هم آقای بهادری دادند كه بنده خطش را ننواستم بخوانم حالا هم تشریف بردند چون عرض بنده راجع به بندر بهاره است و تا كرافانی هم بنده دارم راجع باین موضوع صحبت میکنم بنده در برنامه دولت بعنوان مخالف اسم نوهته بودم ولی بدبختانه می بینم كه نوبت به بنده نرسید از يك طرف عرض مهمی داشتم خواستم دقيقه اسباب زحمت آقایان بشوم (دكتر راجی - حالاهم كه دولت نیست) آقایان میدانند من از این دولت خبلی كم توقع هستم بنده راجع به چیزهای مهم صحبت نخواهم كرد و چیزهای خیلی ساده میخواهم عرض كنم آقایان شنیدند كه تقریباً در دوسه هفته پیش يك هیئت بازرسی به آذربایجان رفت و پس از چندین شبانه روز كه بین راه ماندند بالاخره دولت مجبور شد كه از هوا بری آنها خرما و كشتش بریزد من میخواهم بگویم كه این هیئت بازرسی اصلاً برای چه میخواست برود و اوضاع رقت بار آذربایجان را هر بچه مكنتی میدانت و این آقایان كه باین وضع رفتند مواجه با عدم استقبال اهالی شدند علتش هم یأس مغرطی است كه آنجا حكمفرماست و با اینکه شصت نفر از كارمندهای كشوری و لشكری را از كار بر كنار كردند راجع باین قسمت ها صحبت نمیكنم فقط این را میخواهم بگویم كه دولت وقتى يك وزیرى را بلك هشتی بيك استانی میفرستد آیا نباید ما نه ارتباط هوائى داریم نه ارتباط زمينى داریم این است كه من خواستم از آقای دكتر اقبال كه نیستند چون مرد فعال هستند خواهش كنم كه این موضوع رسیدگی كند چون واقعاً اسباب تنك است كه چیزهای ساده را نتوانند اداره كنند چون صحبت هیئت به میان آمد چون این موضوعی است خیلی خنده آور و در همین حال تأثر آور آقایان پس از كه گفته كه میخواستم مراجعت كنند مسافرن يك هوايما را كه بلبط داشتند از هوايما بیرون ریختند (صحیح است) و خودشان سوار شدند و خودشان را از محیط رقت بار آذربایجان نجات دادند (دكتر راجی - باین میگویند موگراسی) اما يك موضوعی است كه میگویند يك شاهسون یت لرها بالاخره بيكی را غارت ميكرد و بايك ستنش شلاق میزد پسرش كه كفت كه حلالم كن همان آقایان مسافرن هم اینها را حلالشان كردند (امامی خوشی - حالا يك هیئت هم برای رسیدگی بكار این هیئت باید فرستاده شود) امام موضوعی كه میخواستم عرض كردم بود آقایان است و این موضوع را كه عرض كردم لازم بود آقایان بدانند كه دو سال سه سال است كه طبیعت روی خوش آذربایجان نشان نمیدهد (زنگنه هم همینطور است - فروین هم همینطور است - همه جا همینطور است) در بایبیز ائمال ماهی داد كشدیم و جناب آقای وزیر دارائی خودشان هم فرمودند برای كشت پائیزه و بالاخره

بعد از گفت و شنود زیاد باین نتیجه رسیدیم که دولت و مقاماتی هم که اعلان میکنند در رادیو که کشت یا نثره دادند این را کاملاً ندادند حالا هم که موضوع کشته بهاره است و این است که بنده خواهم میگویم که حرف نباشد چون اگر یک هفته بگذرد باین فایده ندارد یک چیزی که بنده ما بوسم همین موضوع کشت بهاره است باز دولت گفته بود که چندین هزار تن بند فرستاده ایمو پرریوز ما خردار شدیم که عوض ۱۲ هزار تن یا ۱۰ هزار تن که روی کاغذ بوده، هاش ۷۰۰ تن به میان رسیده (صدی) - آنهم یکماه دیگر حمل خواهد شد) چرا ابریت میدهند چرا در روزنامه ها غلط انتشار میدهند چرا با زندگی مردم بازی میکنند من نمیخواهم فکر کنم که خدای نکرده دستهای مردمی هر روز دریاره کردن و هرج و مرج آذربایجان در کار است ولی این لایقیدیهیست ها که مرا بیشتر مبهوت و متعجب میکند باز هم بنده میثوم که میگویند به آذربایجان کمک های مؤثری میشود و سایر استانها نمیشود می خواستم فقط یک مثال کوچکی عرض کنم آقایان میدانید که در اثر این قحطی بالاخره این آوارگان و بیچارگان آمدند طهران کیسیون بازیها شد چیزها شدتها چیزی که آنهم دولت نکرد فرار شد یک عوارض و مالیاتی برای این بیچارگان به بنده او خود همان بیچارگان بگیرند فقط دولت ۴ هزار تن گندم بفرودس بایول بفرودس که اینها از گرسنگی نمیرند باز خبردار شدیم که گفتند ما ۴ هزار تن داده ایم باین بیچارگان ما پول فرستادیم بالاخره باز دیدیم ۱۳۰ تن داده اند این واقعا خنده آور است ۱۳۰ تن ناسف آور است این را که دولت وقت نمیدهد ۱۳۰ تن باین آوارگان کمک کردند در خانه بنده توجه اولیای دولت را بوضع اسف - آور آذربایجان جلب میکنند من نمی دانم چرا دولت آقای ساعد از خود بی پرسد که چرا ما جری از آذربایجان روز بروز زیاده تر میشود و هر کس خانه و زندگی و فامیل و علاقه خودش را ول میکند بظهران می آید در این او را در اثر تحریکات اوضاع خراب آذربایجان را معلول این میدانستند که مالکیت و تجاری علاقه هستند و ول میکنند می آیند بهنرا اصلا وضعیت آذربایجان اینطور آشفت است که مردم فرار می کنند من نمی دانم دولت چرا توجه نمیکند من نمیخوانم - بیگویم وضع آذربایجان طوری است که مردم آرزوی چه روزها را میکنند اگر دولت فکر عاجلی نکنند من وضع را خیلی خطرناک می بینم و این یک حرف بس است

وزیر کشاورزی - دستور داده شد.
نایب رئیس - آقای دکتر سید امامی
دکتر سید امامی - بنده میخواهم توجه آقایان را بیک نکته جلب بکنم. مرض حصه معمولاً در زمستان و شدت سرمای دما میشود در زمستان متأسفانه این مرض بطوری در طهران شوع پیدا کرده که عدّه زیادی از خانواده ها را با مرگ اطفال خود آفتانوده است و بنده بترسم با رسیدن بهار که مردم زیاد سبزیجات خام میخورند بیشتر این مرض شوع پیدا کند و خطر حصه ممکن است که مدتها در اینجا بماند چون وقتی یک عده ای مرض شدند میکربش در بدن میماند و باطراف سرایت میکند و ممکن است باین ترتیب تمام شهرستانها مرض سرایت بکند و باین زودیا مرض از بن نرود باین ملاحظه بنده خواستم قبل از دستور یک تذکری بدم و نظر آقای وزیر بهداری را جلب بکنم، موضوع دیگر موضوع لوله کشی طهران است این لوله کشی که مدتهاست در روزنامه ها میخوانیم و بایستی تا حال تمام شده باشد متأسفانه هیچ جور اقدام اساسی نشده و یکی از علل شوع حصه همین عدم لوله کشی است که این آبهای آلوده و پراز کثافت را مجبور میشوند مصرف کنند همین آب هائی که ما بااطمینان خاطر بنظر اینکه لیمپ شده است بتولمامی آورند پرازمیکرب است و تا این لوله کشی باتمام نرسیده و این خطر حصه در طهران همانطور که عرض کردم بتدریج در شهرستانها زیاد خواهد شد بنده معتقد هستم موضوع بهداشت یکی از موضوعهای مهمی است که باید کاملاً توجه دولت باشد بالاخره بنده گمان نمیکنم هیچ آفت آفات با اندازه این امراض برای مملکت مهم باشد و تا حال تلفاتی که از جنگهای مختلف در دنیا نصب نوع بشر شده است بدان اندازه تلفات این امراض نبوده است و اکثریت این مردم که واقماً اکثریت اهالی شهرستانها هستند بکلی فاقد بهداقت هستند نه طیبی نه دوائه وسیله معالجه دارند اینها بکلی عاری از همه جور کمک هستند و متأسفانه

نایب رئیس - آقای فقیه زاده
فقیه زاده - مطالبی که بنده میخواهم عرض آقایان برسانم یک قسمت راجع به بند بهاره بود که جناب آقای دکتر مجتهدی بیان فرمودند متأسفانه دولت هیچگونه کمکی در اینموقع که موقع بند کاری بهاره است نمیکند تلگرافی از قزوین رسیده است برای بنده و همچنین برای جناب آقای صاحب جسم همکار مستترم بنده که اسباب تأثر آقایان خواهد شد بعنوان ریاست عالی سازمان برنامه رونیست و وزارت

کشاورزی، رونوشت فقیه زاده رونوشت جناب آقای صاحب جمیع رونوشت شورای کشاورزی، حشره سن از بعضی از دستاها بعد و فور مشاهده شده است چنانچه اقدام فوری برای مبارزه نشود حاصل قزوین چهار آفتزدگی و کشاورزان از بین خواهند رفت بند بهاره نیز که وزارت کشاورزی و همداده تا کنون نرسیده است و در حومه قزوین بند بهاره یافت نمیشود تاخیر آن با گذشت فصل کشت خسارت بزرگی متوجه کشاورزان خواهد شد مبارزه با آفت پشه نیز در بوته اجمال است استدهای عاجل رسیدگی رادر این سه قسمت که موجب گرفتاری این شهرستان است داریم. متأسفانه ۵۰ روز قبل بنده یادداشتی بوزارت کشاورزی تقدیم کردم و یکی از اقلام آن یادداشت موضوع سن بود که بیوجوه توجهی نشده است من از جناب آقای وزیر کشاورزی که تشریف دارند - تعدا میکنم دستور سریع و صریح صادر کنند که بقوریت این را بفرستند.

نایب رئیس - آقایان
دکتر سید امامی - بنده میخواهم توجه آقایان را بیک نکته جلب بکنم. مرض حصه معمولاً در زمستان و شدت سرمای دما میشود در زمستان متأسفانه این مرض بطوری در طهران شوع پیدا کرده که عدّه زیادی از خانواده ها را با مرگ اطفال خود آفتانوده است و بنده بترسم با رسیدن بهار که مردم زیاد سبزیجات خام میخورند بیشتر این مرض شوع پیدا کند و خطر حصه ممکن است که مدتها در اینجا بماند چون وقتی یک عده ای مرض شدند میکربش در بدن میماند و باطراف سرایت میکند و ممکن است باین ترتیب تمام شهرستانها مرض سرایت بکند و باین زودیا مرض از بن نرود باین ملاحظه بنده خواستم قبل از دستور یک تذکری بدم و نظر آقای وزیر بهداری را جلب بکنم، موضوع دیگر موضوع لوله کشی طهران است این لوله کشی که مدتهاست در روزنامه ها میخوانیم و بایستی تا حال تمام شده باشد متأسفانه هیچ جور اقدام اساسی نشده و یکی از علل شوع حصه همین عدم لوله کشی است که این آبهای آلوده و پراز کثافت را مجبور میشوند مصرف کنند همین آب هائی که ما بااطمینان خاطر بنظر اینکه لیمپ شده است بتولمامی آورند پرازمیکرب است و تا این لوله کشی باتمام نرسیده و این خطر حصه در طهران همانطور که عرض کردم بتدریج در شهرستانها زیاد خواهد شد بنده معتقد هستم موضوع بهداشت یکی از موضوعهای مهمی است که باید کاملاً توجه دولت باشد بالاخره بنده گمان نمیکنم هیچ آفت آفات با اندازه این امراض برای مملکت مهم باشد و تا حال تلفاتی که از جنگهای مختلف در دنیا نصب نوع بشر شده است بدان اندازه تلفات این امراض نبوده است و اکثریت این مردم که واقماً اکثریت اهالی شهرستانها هستند بکلی فاقد بهداقت هستند نه طیبی نه دوائه وسیله معالجه دارند اینها بکلی عاری از همه جور کمک هستند و متأسفانه

در خود طهران هم که مرکز ایران است والان در حدود یک ملبون و دو سیت هزار نفر جمعیت دارد گمان میکنم که بهداشت ما مطابق صورت ظاهر نباشد و الان با وضعیت که ما در طهران داریم یک ترتیبی است که یک عدّه زیادی از مردم در نتیجه آبله حصه، سرخک مخملمک و امراض دیگر تلف میشوند و یک موضوع بسیار مهم آفتانداشتن وسایل امدادی در این بایتخته است در خارجه در تمام شهرستانها حتی در مؤسسه ها جادهها بایست امدادی دارند ما در طهران الان یک پست امدادی که بتواند کمک بکند در یک موقع مخصوص که یکی مجروح شود یا مسموم شود ابتدا وجود ندارد و ابتدا وسیله کمک باین مرض فراهم نیست قطعاً همه آقایان متوجه باین موضوع بودند و شدند و دیدند که بکنفر مانده زیر اثر اول با یک اتفاقات فوق العاده ای رخ داده در بیمارستانها که پراز مرض است تخت خواب کافی هم که ندارند اینها بیوجوه وسیله امدادی ندارند بنده مخصوصاً تقاضا میکنم از وزارت بهداشتی حالا ما جاده ها را گذاشتیم کنار شهرستانها را میگذاریم کنار اقلای یک پست امدادی در طهران داشته باشیم باین کثرت مجروحین یک پست امدادی باشد حالا فردا در روزنامه مینویسند که ما فلانجا راباز کردیم این پست امدادی باید با تمام لوازم و وسایل طبی مجهز باشد طیبی باید باشد آمبولانس داشته باشد تا این پست امدادی بتواند در این سوارد کمک کند این یکی از آن قسمت هائی است که آقای وزیر بهداری که همه بایشان اطمینان داریم باید توجه کنند موضوع سوم موضوع برنامه ۷ ساله است بنده معتقد هستم مخارج صدّه برنامه ۷ ساله برای تأمین بهداشت عمومی باید صرف شود چون بنده چون تصور میکنم تا این ملت مریمند و ناتوانند ورنجور هستند از اینها هیچ استفاده ای نمیتوانید بکنید اول بایستی اینها را تنگتر سرت کنید تا بتوانید استفاده کنید و بنده میگویم از سیر کردن اینها مهمتر رفع کردن امراض آنهاست بالاخره برنامه ۷ ساله باید در این قسمت یک فکر اساسی بکنند چون بودجه وزارت بهداری کافی برای مبارزه با امراض و تأمین بهداشت عمومی نیست و متأسفانه وزارت بهداری هم بیشتر بودجه اش صرف پرسنل و تشکیلات میشود و حتی این رؤسای بهداری اطراف هم که هستند همه فکر مقام و منصب هستند و هیچ جور استفاده طبی وقتی از آنها نمیشود و اینها هم وسیله ایاب و ذهاب ندارند، در شهرستانها فقط یک اسمی از بهداری داریم ولی عمل نیست در آنها دیده نمیشود یکی هم بنده می خواستم عرض کنم راجع بریضخانه هائی که در شهرستانها وجود دارد بنده در دوره اعلیحضرت فقید که باز ندران مسافرت کردم الحلق بریضخانه هائی بودند که مجهز بودند طیبی داشتند وسایل داشتند بپرد مردم میخورند و واقماً قابل استفاده بودند و ایندفعه اخیر که بنده رفتم دیدم فقط سرلوحه ای از آنها باقی است هیچ وسیله درمان ندارند اگر هم طیبی داشته باشند ابتدا وسایل معالجه در آنها فراهم نیست پس بنابراین می خواستم خواهش بکنم از جناب آقای وزیر بهداری کراجح باین موضوع حصه و موضوع آب مشروب یک توجهی

کامل بفرمایند بنده تصور میکنم اگر یک اداره مخصوص و اداره فنی برای رسیدگی بآب مشروب طهران داشته باشند که این اداره موظف باشد که آب مشروب طهران را کنترل بکند و باین آب رسیدگی بکند منابع امراض را میتواند پیدا بکند مثلا یک حصه ای در طهران امسال پیدا شده الان ما نمیدانیم که این حصه از کجا آمده است باید واقماً در این موضوع یک آنگونی بکنند به بینند آیا آب شاه آورده شده باعث دیگری داشته است و علت مرض پیدا شود و مبارزه حسابی با آن بکنند و گمان میکنم در وزارت بهداری با اندازه کافی اعضاء باشد که یک عده ای را باینکار تخصص بدهند

دو فقره سؤال آقایان: آشتیانی زاده و کشاورز صدراعز آقایان: وزیر کشور و وزیر دادگستری

نایب رئیس - دو فقره سؤال از آقایان آشتیانی زاده و کشاورز صدر جزء دستور است مجلس وارد دستور میشود آقای کشاورز صدر.
کشاورز صدر - علت اینکه بنده این سؤال را از آقای وزیر کشور و آقای وزیر دادگستری کردم برای این بود که موضوع صندوق لوسانات و صندوق قصران زبانزد خاص و عام شده است بنده خودم از کسانی هستم که معتقد در این کشور تا میتوان آقایان را از تشتت باز داشت و یک اتفاقی بوجود آورد و از ذکر اعمال تاپسند و مسائل غیر منتظره در مجلس شورای ملی هم خود داری کرد مادامی که قرائن و مدارک آن را در خارج از مجلس فراهم نتوان کرد این است حکم مدتی است بنده و دوست عزیزم آقای آشتیانی زاده وعده دیگری از آقایان نمایندگان که آقایان سؤال نکردند ولی از هم سؤال میکنند این مطلب را خود بخود انتظار کشید مجلس که به بینم انجمن طهران که مرکز صلاحیت دار این امر است در درجه اول چه اقدامی میکنند متأسفانه باینکه در جرایمی که مظهر افکار عمومی است منحصلاً انتقاد شد راجع بصندوق لوسانات و قصران آثار عملی ندیدیم (قضائی) - در هفته اعتراضات باید رسیدگی کنند باین حرف ها) حالا بنده خواهش میکنم از آقای رئیس که یاد آور شوند بآقایان که یادداشت بکنند مطالبشان را بگویند بفرمایند بنده الان می گویم که چه باید بکنند کافی است که بنده مبادرت باین سؤال کردم و حالا توضیح آن سؤال را میدهم که جناب آقای وزیر دادگستری و آقای وزیر کشور این مطالبی را که بنده الان میگویم بیانند جوابش را اینجا بگویند و بنده اھتقاد دارم و امیدوارم که آقای وزیر دادگستری آقای دکتر سجادی که مرد پاک و درستی است در این مورد سؤال بعنوان اینکه مبدا بدولت بر بخورد و همچنین جناب آقای زند که مرد باوجدانی است در این زمینه از ذکر حقایق که البته تحقیق کرده اند و بدست آورده اند در اینجا خود داری بفرمایند اول از آقای وزیر دادگستری این سؤالاتی که مربوط به تعقیب از اهلام جرمی که در این امر شده است می کنم البته

انتظار ما از دادگستری و از مراجع صلاحیت دار قضائی در این امر تعقیب قانونی اهلام جرمی است که شده است مسئله انتصابات با ابطال بادم ابطال صندوق ارتباط بجنبه قضائی و آقای وزیر دادگستری ندارد این را عرض میکنم (صحیح است) شکایتی بدادسرای طهران شده است و اهلام جرمی شده که تقاضا دارم لابد خدمت ایشان هست آن شکایت و سؤال و بنده توضیح آن را میگویم بنده فقط برای استحضار از جریان می خواستم که ایشان تشریف بیآورند و جواب بدهند بادلایل و مستنداتنی که برای اهلام جرم شده است بر کسانی که میگویند در این امر تقلب و تزویر کرده اند بنده تقاضای کنم اول توضیح بدهند آقای وزیر دادگستری (اردلان - استیضاح نیست که توضیح بدهند، شماسؤال میکنید) البته سؤال میکنم که جواب بدهند حالا توضیح هم که عرض کردم منظورم جواب بود و منظورم این نیست که استیضاح بشود آن استیضاح یک بحث جداگانه است که بعد از سؤال است وقتی سؤال جواب داده نشد بعد استیضاح خواهد شد آقایان باید جواب بدهند که آیا آراء صندوق لوسانات را بمدان قرائت بازیرس بنام جلوگیری از امحاء آثار جرم ضبط کرده است یاخیر ؟ یکی از موارد اهلام جرم این بوده است که تقلب و تزویر کرده اند در این آراء یکی از اقدامات اولیه بازیرس باید این باشد که آثار و علامت جرم را حفظ کند بخلاف دفعه گذشته که انتصابات طهران را ابطال کردند و عملاً گفتند تقلب و تزویر شده و بارای ما آتش زدند (فقیه زاده) آنها هم قابل تعقیبند اینست که سؤال بنده اینست که این آرائی که خوانده میشد آیا بازیرس رفته است ، سری سری آنها را گرفته ، ضبط کرده این آرائی را که اعلام جرم شده و میگویند دلیل جرم است یا نه ، این یکی از موارد سؤال است ، آیا بعد از اهلام جرم بلافاصله بازیرس بعمل رفته و در جمع آوری دلایل و تحقیقات لازم اقدام کرده است یاخیر ، خوشبختانه عدّه زیادی از آقایان قضات محترم و کلای دادگستری که از موازین قضائی و تعقیب اطلاع دارند در مجلس حضور دارند و همومآید اند و که وقتی يك اهلام جرمی شد وظیفه اولیه بازیرس و دوستان اینست که در مقام کشف جرم و در مقام جمع آوری و تهیه دلایل برآیند و عملاً ما این است خاصه، موضوعی که مهم باشد که بلافاصله بایستی مستغرق بروند بعمل و تحقیقاتی را که ضروری لازم میدانند بکنند ، خاصه در جرائم جنائی که مسامحه و تملل حتی یکدقیقه هم جایز نیست بنده میبرسم که اهلام جرمی که شده است مستغرق رفته بعمل و وظایف خودش را قانوناً انجام داده است یا نه ؟ نکته دیگر آیا

بازیرس بلافاصله و همان قسم که قانون مقرر داشته است فوری در حفظ نگاهداری دفاتر ثبت آراء و مهر انجمن لوسانات و قصران اقدام نمود . یاخیر ؟ من آنچه تحصیل اطلاع کرده ام بازیرس فقط بمطالعه دفاتر و امار قنات نموده و بمدان مدهای مبداهه ها و دفاتر بازیرس تسلیم شده در حالی که این را جواب بدهید که آیا اینطور بوده یا نه ؟ در صورتیکه باز دلایل کشف حقیقت هم از اینکه این کار و این اعلام جرم مثبت نتیجه بدهد یا نه ، برای اینکار ضرورت داهت که امار و دفاتر را فوراً مستطبق تحت اختیار بگیرد که اگر خدای نکرده جرمی واقع شده بتواند این را زور و رو بکنند تا مجالی بمترسین و اهلام جرم کنندگان ندهند که بگویند آقا ما هر را ندانند تا وقتی رفتند در تمام لوسانات گردش کردند و لیست و شناسنامه ها را مهر زدند ، یکی این سؤال است . مطلب دیگر اگر واقماً در تحویل دفاتر و امار مسامحه شده است چرا بازیرس بیدرنک بضبط آنها اقدام نکرده ، بازیرس میگوید من مطالبه کردم از انجمن دفاتر و امار را وانجمن دادتا در ظرف ۲۴ ساعت باید بفرستد و نفرستاده است ، وظیفه داراست قانوناً و مکلف است بازیرس که برود وجبراً و عنفاً این چیزهائی که دلیل جرم است حفظ کند (صحیح است) چرا ضبط نکرده ؟ اگر این کار نشده و اگر ضبط نکرده است آقای وزیر دادگستری بفرمایند که این عمل شده . ششم ، یعنی مورد ششم از سؤال راجع بآقای وزیر دادگستری آیا صحت دارد که سه نفر از اعضاء انجمن در نزد مستنطق حاضر شده اند و گفته اند که ما سواد نداریم آقایان بمن اطلاع دادند که سه نفر از اعضاء انجمن را که مستنطق احضارشان کرده است و تحقیق کرده گفته اند که ما سواد نداریم و اما جزء انجمن انتصاب کردند چون اعضاء انجمن های فرضی ۹ نفر هستند و انتصابی و اگر اینطور باشد خوب ، بایدعضو انجمن باسواد باشد ، صریح قانون است و اگر اینها گفته اند آقای وزیر دادگستری تصریح بفرمایند تا از بنده رفع شبهه بشود این بود موارد سؤالی که راجع بوزارت دادگستری و مراجع قضائی بود و توقع بنده از آقای وزیر دادگستری اینست که این نکاتی را که عرض شد دانه دانه جواب مثبت و منفی او را بفرمایند چون البته تحقیق کرده اند و ضمناً نتیجه جناب آقای دکتر سجادی وزیر دادگستری در اینجا بفرمایند که روی این اهلام جرم چه اقدامی شده وجه نتیجه قانونی مؤثری تا کنون گرفته شده ، اما راجح بموارد سؤال نسبت به وزارت کشور که درایشورد البته جناب آقای زند جواب خواهند داد آن موارد را هم جزئیاتش را معوانم توضیح میدهم تا ایشان بتوانند جزئیات آن نظری که بنده از سؤال دارم جواب بدهند . جناب آقای مصدق السلطنه يك یادداشتی برای بنده فرستادند و تقاضا کرده اند که ضمن سؤال از آقای وزیر دادگستری این مسائل را بکنم ایشان مرقوم فرموده اند بنده بیرسم البته بر بنده هم فرض است که اجابت این درخواست و تقاضای ایشانرا بکنم

ایشان مرفوع فرموده اند یعنی جناب آقای دکتر مصدق، که بنام بعضی از دهکده ها آذرائی ثبت شده که انجمن بآن دهات نرفته و ساکنین آنها را اصلا ندیده است ۲- در تقاضای هم که صندوق را برده اند چون اعضای انجمن برای گرفتن رأی اصرار نکرده و حتی برود گفته اند که احتیاجی برای آنها نیست مرده رأی نداده اند بهمین دلیل در قالب این دهات شناسنامه ها مهرنورده است ۳- بنام دهکده هائی که در زمستان خالی از سکنه و فقط چند نفر برای حفاظت و سرایداری در آنها بسر میبرند صدها رأی در دفاتر ثبت شده و من باب مثال مرض میکنم که در لوآرک ملک آقای ممتاز فرماندار تهران که فقط یک پسر و یک پسر در آنجا بوده اند ۶۰ رأی ثبت کرده اند. این سوالات آقای مصدق السلطنه است دنباله هم دارد ۴- در بعضی نقاط هم اسم این اشخاص در دفتر ثبت شده که از اهل ده هیچکدام از کدخدایان و معتمدین و سایرین آنها را شناخته اند. ۵- چون دفاتر را از روی جیره بندی قند و شکر نوشته اند در جیره اسامی رأی دهندگان نام اموات و اطفال و پیران زمین گیر مکرر دیده شده و حکایت پدری که پس از احضار طفل او با شناسنامه پسر آمده و خواهش کرده که از آوردن طفلش که خواست او را معاف کنند و نقل معارف تهران شده است یکی از آنهاست.

نایب رئیس - آقای کشاورز صدر یکدقیقه دیگر بیشتر نمیتواند صحبت کند.

کشاورز صدر - آقای آشتیانی زاده نوشتن را به بنده داده اند ایشان صحبت نمی کنند.

نایب رئیس - آقای آشتیانی زاده نیستند.

کشاورز صدر - الان اطاعت میکنم این سوالاتی بود که آقای دکتر مصدق السلطنه فرموده اند و بنده استعفا می کنم آقای وزیر کشور جواب بدهند اما مطالبی که خود من سؤال دارم که آیا بصحت دارد که ۳ نفر از اعضای انجمن بیسواد بوده اند و نزد بازپرس اعتراف کرده اند آیا بصحت دارد که هیچ یک از اعضای انجمن از کسانی نبوده اند که در سال برای تشکیل انجمن دعوت میشوند؟ آیا بصحت دارد که برای ده نفر اعضای انجمن بجای ۹ نفر ده حکم صادر کرده اند تا اگر یکی استعفا کرد دیگری بجای او باشد؟ اینست سوالات من و یک جمله در بین سؤال من هست و آن اینست که تقاضا کردم جناب آقای وزیر کشور صورت آراء صندوقهای لواسانات و قصران را با آراء صندوقهای حوزه ۱ شمالی تهران مقایسه کنند و بیاورند این جا این برای اینست که بهینند در صندوق لواسانات و قصران آقای مصدق السلطنه که همیشه اول و دوم در آنجا بوده است مطلقاً اسبی نبوده و دیگر آن که حتی هیچ شهرت ندارند در آنجا صاحب هفت هزار هشت هزار رأی بوده اند و این هم سری مرتبی دارد من برای مصدق السلطنه احترام قائم و متمم کسبیک بدون آن صندوق و کپل اول

تهران شده است مرض و غرضی ندارد که بگوید آن صندوق خراب است اظهار مصدق السلطنه سندیت دارد و بیشتر باید دقت کرد زیرا کم شدن آراء لواسانات او را از اولویت نمی اندازد و زیاد شدنش هم چیزی باو اضافه نمی کند استعفا می کنم چون این موضوع بسیار مورد توجه تمام جراید و دانشگاه و اشخاص مختلف است در همین جا جناب آقای وزیر دادگستری و جناب آقای وزیر کشور جواب بدهند که اسباب افتتاح افکار عمومی فراهم بشود (صحیح است).

نایب رئیس - آقای آشتیانی زاده.

آشتیانی زاده - مطالبی را که بنده میخواستم عرض کنم نماینده محترم بنحو اتم و احسن فرمودند اگر جوابی هست جناب آقای وزیر دادگستری و وزیر دیگر میفرمایند.

نایب رئیس - آقای وزیر دادگستری.

وزیر دادگستری - بنده قبل از اینکه گزارش دادستان دیوان کبفر را راجع برسد کمی با اعلام جرمی که در مورد صندوق لواسانات شده است بعرض آقایان برسانم خواستم عرض بکنم با قوانین و مقرراتی که ما داریم مرجع رسیدگی بشکایت از عملیات انتخاباتی در وحله اول انجمن نظارت است (صحیح است) و در وحله ثانی خود مجلس شورای ملی است (صحیح است) در جریان انتخابات این دوره مکرر شکایاتی بن رسیده است از نوع اینکه از بین دهدهای که بنام انجمن نظارت انتخاب شده اند یکی دوتا سواد ندارند یا عوض اینکه رأی را روز بخواهند تا یکساعت از شب رفته خوانده اند یا فلان کسی را که انتخاب کرده اند بعنوان عضو یکی از طبقات شش گانه از آن طبقات نبوده است بدیهی است که مراجع دادگستری صالح برای رسیدگی این موارد نیست (صحیح است) فقط در موقعی میتواند رسیدگی بکند که اعلام جرمی شده باشد یعنی وقوع جرمی را نسبت بدهند بیک کارمند دولت یا یکی از اعضای انجمن از نوع اینکه فلان آراء را جعل کرده است فلان دفتر را قلم برده است این مطالبی است که دادگستری رسیدگی می کند و مادام که مثل سایر ممالک دموکراسی مرجع خاصی مثل دیوان عالی کشور یا دادگاه مخصوصی برای رسیدگی بصحت عملیات انتخاباتی پیش بینی نشده مرجع رسیدگی همانست که عرض کردم در درجه اول انجمن نظارت در مرحله دوم مجلس شورای ملی (صحیح است) سوالی که از طرف ریاست مجلس به بنده اعلام شده است برای دادن جواب فیر از آن بود که آقای کشاورز صدر اینجا بیان کردند (کشاورز صدر - بنده توضیح دادم) چیزی را که بنده میتوانم اظهار اطلاع بکنم آن مقدار اطلاعاتی است که ایشان بنی ابلاغ کردند آنجا یک چیز هائی را از من سؤال میفرمایند که نمیتوانم جوابی عرض بکنم خودتان میفرمایند هم بازپرس بوده ای بعد از آنکه هم دادستان بوده ای

و هم باستحضار مجلس خواهد رسید (صحیح است)

رئیس - آقای وزیر پست و تلگراف

وزیر کشور - اجازه میفرمایید راجع به انتصابات مرضی کنم؟

رئیس - آقای وزیر کشور

وزیر کشور - سوالی که نماینده محترم از بنده راجع بانتخابات لواسان کرده بودند با صحبت هائی که الان اینجا فرمودند تغییر پیدا کرد البته تکمیلی که در سوالاتشان فرمودند در واقع سوالی است که جناب آقای دکتر مصدق میکنند و ایشان را وسیله قرار داده اند (کشاورز صدر - خود بنده هم سؤال کرده ام) البته این قسمت محتاج تحقیقات بیشتری است که بنده امروز حاضر نیستم و البته تحقیق

میکنم و بعرض مجلس شورای ملی میرسانم.

کشاورز صدر - در جواب سؤال آقای کشاورز صدر بعرض مجلس شورای ملی میرساند شکایت واصله از صندوق لواسانات بانجمن نظارت مرکزی انتصابات تسلیم گردید و انجمن بموجب ماده ۴ قانون انتخابات موظف است بدون وقفه در جریان کار شرح شکایات را در صورت مجلس ذکر نماید و رسیدگی بشکایات برطبق ماده ۴۱ قانون بایستی در ظرف هفته دوم پس از اذعان فراغت آراء از طرف انجمن مرکزی انجام شود که البته در موقع خود اقدام خواهند کرد، مطابق اطلاع حاصله نظیر همان شکایات نیز بدادستانی دیوان کبفر تسلیم شده که بقرار معلوم مشغول تحقیقاتی هستند وزارت کشور مطلقاً صلاحیت رسیدگی بشکایات انتخاباتی را ندارد فقط در مواردی که در ضمن جریان انتخابات شکایاتی از طرف عمل مامورین برسد حسبالمعمول لزوم حفظ بی طرفی و رعایت کامل مقررات قانون و اجتناب از هر گونه مداخله را در امر انتخابات مامورین مربوطه گوشزد مینماید و در پایان کار نیز پرونده و صورت مجلس نهائی انتخابات که حاکی از جریان امر و نتیجه استخرارج آراء و نظریه انجمن میباشد برطبق مقررات آیین نامه از مجرای وزارت کشور بمجلس شورای ملی تقدیم میشود اما راجع بصورت مقایسه آراء چون معمولاً انجمن مرکزی انتخابات پس از اذعان فراغت آراء صورت حائزین اکثریت را تنظیم و بوسیله فرمانداری باستحضار نامه میرساند اگر منظور تقدیم صورت رسمی بمجلس شورای ملی است تسلیم آن موقوف به خانه قرائت آراء و وصول صورت حائزین اکثریت است

کشاورز صدر - بنده قربان عرضی دارم طبق ماده ۸۹ حق دارم جواب بدهم مخصوصاً در جواب آقای وزیر دادگستری.

نایب رئیس - میفرمایند

کشاورز صدر - یک ربع وقت حق دارم ولی مختصر صحبت میکنم (نمایندگان - مختصر میفرمایید) بنده خیلی متأسفم از اینکه جناب آقای وزیر دادگستری برایش بنده آن توجهی که باید بفرمایند نفرمودند

بنده تصدیق میکنم که محتویات پرونده استنتاج را نمیشود کشف کرد قبول دارم ولی این را میخوام از شما سؤال بکنم که آیا حقاً و انصافاً اینکه می پرسم در کمی و چه تاریخ چه شکایت شده است در چه تاریخ مستنطق حرکت کرده است برای معمل این راجع ندارم بیرون؟ این از اسرار دوسه است؟ (وزیر دادگستری - این را امروز میفرمایید این را که در سؤال ننوشتن آید) بنده آنرا نوشتم مخصوصاً تاریخش مصرح است دیگر اینکه بنده دیگر میگویم مستنطق مکلف است آراء و دلایل جرمی را که اعلام کننده معرفی میکند از قبیل دفتر و صندوق این را مکلف است فوراً بگیرد و اگر داده چرا نگرفته است، این از اسرار دوسه است؟ این که نیست من نگفتم اظهارات متهمین را برای من بخواهید بنده چنین تقاضائی نکردم ولی هیچ انتظار ندارم وقتی ما یک سئوالی میکنیم می خواهیم از حقایق قضایا مستحضر شویم از جناب عالی هم که گفتیم مطلقاً وزارت دادگستری در امر انتخابات دخالت ندارد این را که خودتان هم فرمودید و عملش هم تأیید ندارد فقط ممکن است یک قریه و دلیلی برای انجمن بشود ولی اینکه شما می گوئید وزارت دادگستری حق ندارد دخالت کند و همه هم می گویند صحیح است صحیح است بنده هم که همین را گفتم بنده از شما سؤال بکنم مستنطق شما وظیفه خودش را انجام داده است یا نه از کجا می شود فهمید مستنطق وظیفه اش را انجام داده است یا نه، یعنی بیست روز معطل کند و برود یعنی صندوق آراء را بگذارد در اختیار آنها این ها متخلف است اینها بوظیفه عمل نکرده است. اما جناب آقای وزیر کشور که یک چیزی نوشته بودند آوردند و قرائت کردند بنده و هیچکس تاکنون مطلقاً بشخص جناب عالی ایرادی نداریم، هیچکس نمیتواند ایرادی بکنند حضرت تاملی ننویسید، بنده اگر سؤال میکنم جناب عالی نباید حواله ام بدهید بنده منظورم این بود که آراء صندوقها را مقایسه کنید مقصودم این بود همان روزی که سؤال کردم وقتی تشریف می آوردید این مقایسه را بیاورید و اینجا و بخوانید که سری آراء این صندوق، کی هاستند و سری آراء صندوقهای دیگر کجا هستند این از فرائین و دلایل قویه است حالا چون وعده فرمودید که بیاورید استعفا می کنم بیاورید و اما اینکه فرمودید من که نمیتوانم انجمن را برای جواب بخواهم رابط باید وزیر کشور باشد که بیاید بیاید مسائل را اینجا بگوید من نمیگویم وزیر کشور حق دخالت دارد، وزیر کشور یک نظارتی دارد که در مقابل مجلس مشغول اعمال انجمن است مقصود من این بود و حالاً هم استعفا می بنده این بود که حضرت تاملی و جناب آقای وزیر دادگستری این شکلی که بنده جواب بفرمایید، بفرمایید تحقیق کنید و جواب بفرمایید که لاف افکار عمومی ساکت بشود شاید دروغ بود اینجا باید روشن کنید همیشه نگذارند در پرده بماند برای اینکه اگر در پرده بمانند

بگذار است

۴ - بقیه مذاکره در برنامه دولت

نایب رئیس - آقای وزیر پست و تلگراف

وزیر پست و تلگراف - آقای دکتر جلالی نماینده محترم مازندران در وقت بحث در برنامه قسمتی را فرمودند راجع بوزارت پست و تلگراف و تلفن و قسمتی را که بنده میخوامم باستحضار آقایان محترم برسانم چون می بینم که هم در افواه هست و هم در جراید قسمت تلفن است. در زمان آقای سیاح وزیر پست و تلگراف سابق شکایات زیادی راجع بتلفن، راجع بشرکت سهامی تلفن بوزارت پست و تلگراف رسیده بود. این شکایات بمقام عالی نضت و وزیر هم رسیده بود و آقای سیاح برحسب دستور آقای رئیس الوزرا امر به تشکیل کمیسیونی دادند. این کمیسیون مرکب بوده است از نماینده وزارت دادگستری، نماینده وزارت دارائی، نماینده وزارت اقتصاد ملی، نماینده وزارت پست و تلگراف، اینها رسیدگی باین شکایات کردند و در این وقت بود که بواسطه استعفا کابینه آقای سیاح تشریف بردند. بنده امروز ۶۰ روز است بوزارت پست و تلگراف این کابینه معرفی شده ام. روز بیست و چهارم دی معرفی شده ام و وقتی که بنده بوزارتخانه رفتم از چند روز بعد شروع شد بشکایات و شکایات زیادی که در حدود ۱۱۶۰ فقره شکایت بود به بنده رسید. آقایان میدانند که بنده هیچوقت وارد خدمات دولتی نبوده ام و چون وزارت پست و تلگراف و تلفن اولین کار دولتی بنده است بنده ناچار بودم یک مطالعه دقیقی بکنم که اگر بخواهم تصمیمی بگیرم بتوانم و نسجیده این تصمیم گرفته شده باشد. وظیفه بنده این بود که آن کمیسیون را بجریان خودش بیندازم. کمیسیون عمل خودش را ادامه داد و در روز یازدهم یا دوازدهم تصدی بنده بود که آمدند گفتند تصمیمی گرفته ایم و میخواهیم بنظر دولت برسانیم طبیعی بود که آقایان میبایست نظریه خودش را میگفتند آنها نظریه خودشان را گفتند و آوردند امضا کردند پنج نفری. بعد بنده مطابق ترتیب باید گزارش بدهم بر رئیس محترم دولت که وزارت پست و تلگراف و تلفن کمیسیونی تشکیل داده بود و دوسه را فرستادند برای ملاحظه آقای رئیس الوزرا، ایشان گفتند در هیأت مطرح شود و در هیأت هم مطرح گردید، بنده آنرا بردم در هیأت و بطوریکه در صورت جلسه ضبط شده است آقایان وزراء هم تصویب فرمودند که نظر کمیسیون جریان هادی پیدا کند. آقای رئیس الوزرا همین موضوع را به بنده ابلاغ کردند، بنده هم آن نظریه را آن خلاصه اش را اینجا عرض میکنم که قرار شد طبق نظریه کمیسیون بکار شرکت سهامی تلفن رسیدگی شود چون در جزو شکایات وارده و متن نظریه آقایان اعضای کمیسیون یکی این بود که یک عددی میگفتند. بنده چون احتیاط میکنم که یک عددی را بگیرم و خدای نخواست مطابق با واقع نباشد، اینست که بنده

احتیاط میکنم بهر صورت گفتند تهران به بیست و ده هزار شماره تلفون احتیاج دارد و برای ۲۲ هزار شماره گفته حد کسانی که خواسته اند ششصد تومان هم داده اند و شاید صد تومان دیگر هم بد داده اند و هم چنین رایزنی که از وزارت کشور رسیده بود بنده را متذکر باین معنی میداشت که از بانک ملی ایران هم شرکت مبلغی معادل ۱۰ میلیون تومان قرض کرده است برای تأسیسات جدیدی که میخواهد در تهران بدهد یعنی تلفن را مدرنیزه بکند (قبیه زاده - آقا) بنده سه هزار و پانصد تومان دادم تلفون خریدم و آقای آصف ۳۸۰۰ تومان (مقصود بنده اینست که شرکت سهامی تلفن رسماً از هر کس که تقاضا کرده پول گرفته است و صحبت این نیست که خدا نخواسته یک معامله ای شده است و مورد اطلاع بنده همان دوسه است که ممکن است اینجا بگویم چون نمیشود که یک وزیر یک مطالبی را اینجا بگوید و بعد که تحقیق کند به بیند آنطور نیست این بداست و پس برای مدرنیزه کردن تلفن پایتخت ایران شرکت سهامی تلفن این فکر را کرده بود و ۱۰ میلیون تومان قرض کرده بود و بنده خبر رسید که ۱۲ میلیون تومان هم از این ششصد تومان جمع شده است. یعنی جمعاً بیست و هفت میلیون تومان یعنی ۵۴ کرور شده است و از سال ۱۳۲۵ شروع شده است بشکایت تا سال ۱۳۲۹ که برسیم شکایتهایی که بنده رسیده است خلاصه اش اینست که وزیر پست و تلگراف و تلفن ما بوجوب اعتبار شای و نظارت این وزارت پست و تلگراف و تلفن نوشته نمیشد ما ششصد تومان را نمی دادیم این شکایتهای ایجاد کرد که اینجا رسیدگی واقعی بشود. اینها که گفته شده بود طبیعی بود که ما نمیتوانستیم گوش بکنیم که آیا صحیح است یا صحیح نیست. بنده چطور می توانستم بگویم؟ این بود که شرحی نوشتم و مراجعه کردم بشرکت و بالاخره جوابی به بنده داده شد که ما باید آنرا سند بدانیم و آن جواب این بود که ۸ میلیون تومان گرفته شده است نه ۱۲ میلیون تومان یعنی ۸ میلیون تومان روی کاغذ آمده است (اسلامی) حالا یک ده بیست میلیون هم شما بدهید درست می شود. اجازه بفرمائید آقای اسلامی بنده عرض را بکنم چون بنده ناطق نیستم و هیچوقت لفظی و خطابه ای نکردم و این اولین دفعه ای است که در یک مجامع دارم صحبت می کنم و فرمایشی که میفرمائید رشتام را کم می کنم (حاذقی-معاونت نخست وزیر) را کار دولتی حساب بنیفرمائید؟ ۳۶ روز بود قربان، در حال بعد وقتی که ۸ میلیون را نوشتند و به بنده تلفن کردند و شرحی نوشتند که ۲۲ هزار شماره را مادر سال ۱۳۲۹ تأمین میکنیم تا اواسط مهر در حدود ۶ هزار شماره می دهیم و تا

آخر سال قیه اش را بنده اعتقاد این نبود و حالا هم حضور آقایان عرض میکنم چون ما نظر اخلاص که نداریم، نمیخواهیم در کار کسی اخلاص کنیم بنده هم میل دارم که کارها در دست خود مردم باشد اگر این بیست و دو هزار شماره را صحیح است که بسا می دهند بنده یک نظری داشتم و آن اینست که یک دوازدهم یکصد و از اول فروردین ۱۳۲۹ بدهند که ما بتوانیم مردم بگوئیم که این ماه ۱۸۰۰ شماره تلفن تهران داده خواهد شد (بهداری - نمی دهند) پس اگر بگویند که ما بیست هزار شماره تلفن می دهیم و تا آخر سال ۲۹ هم می دهیم معنی اینست که این وزیر برود یعنی آن وزیر که میخواهد سخت گیری کند برود (صحیح است) ولی بنده تا ساعتیکه هستم سخت گیری میکنم (اسلامی) خیلی از وزرا را سر همین نارانداختند تا بنده هستم سخت گیری میکنم اما اینکه دست بدست بشود تا آخر سال ۱۳۲۹ و چهار هزار شماره یا پنج هزار شماره تا اواسط مهر بشود بنده این را شخصاً موافقت ندارم ولی طبعاً چون نمیشود بگذرد مستگامی را بهم بزیم چون بنده خودم طرفدار این هستم که هر کاری را مردم بکنند نفی بیشتر است تا دولت بکند (صحیح است) مداخله کردن هم بقول اروپائیان ببخشد بینی خود را در هر کاری داخل کردن بد است (بکنفر از نمایندگان) فقط اگر در انتخابات دولت مداخله کند خوب است نه آنهم بد است اگر بنده را میفرمائید که بنده طرفدار عدم مداخله بودم و عمل هم کردم (احسن) (دکتر مجتهدی - بالاخره می فرمائید که مداخله کردند) عرض کنم پس این نظریه حقیقی من بود بعضی آقایان نمایندگان منظور اینست که ما نمیخواهیم اذیت بکنیم شرکت سهامی تلفن را ولی یافتاری میکنیم که تعهداتش را اجرا بکند (صحیح است) حالا نوشته اند بن که ۲۲۹۰۰ شماره می دهیم، خیلی خوب بدهند اما آخر سال ۲۹ نمیشود (دکتر مصباح زاده - قرار بود تا آخر سال ۲۸ بدهند) (اسلامی) آن برای این بود که قرض از بانک بگیرند) بهر حال بنده گفتیم بنده نمیشود، بنده اینطور نمیشود حالا که اینطور است یعنی میگوئید سال ۱۳۲۹ بنده با مطالعه دقیق از جهت منظم بودنش یعنی از جهت اینکه اعتراضی نکنید که ما میگوئید ماهی ۱۹۰۰ شماره بدهید بواسطه کابل کشی، بواسطه نصب دستگاه نمیشود، چون بنده مطلع نیستم ولی باید طوری بکنید که وزیر پست و تلگراف بتواند آقایان اطمنان بدهد که وقتی گفتند یکماه یا دو ماه، کشیده بشود و عده سرخرمن که نمیشود با عده نمیشود ما چه کردیم؟ ما اینکه کار را کردیم، وقتی که هیأت معظم دولت تصویب کرد که رأی کمیسیون بجز بران ببقند بنده فوراً مجال نداادم آقای رئیس الوزرا ابلاغ کردند به بنده، ماه هم روز فردا وزارت دادگستری نوشتیم که نمایندگان معظم خودشان را تعیین بکنند، به بانک ملی هم

نوشتیم که نماینده خودتان را تعیین بکنند وزارت پست و تلگراف هم نماینده خودش را تعیین کرد که بروند در شرکت تلفن، بنشینند و ببینند پولی که از بانک گرفته اند چقدر است آن مقداری که گفته اند صحیح است یا سقیم است؟ پولی که از مردم گرفته اند چقدر است؟ صحیح است یا سقیم؟ بعد این پولها را روی هم بیاورند بنده هم ببینند این خرجهایی که آنها کرده اند چقدر است؟ آنها هم لابد میگویند پول هائی که ما گرفته ایم، خانه ساخته ایم، کابل کشیده ایم در خیابانها استاسیونهای تهیه کرده ایم اینها را هم رسیدگی کنند که در عمل شکایاتی که گفته اند وارد است یا نه؟ چون این شکایات قبل از اینکه آقای رئیس الوزرا تشریف بیاورند بنده عرض کردم که شکایات مکرر شده است و بعضی ایشان هم رسیده بود و امیر رسیدگی بکنند سیون دادند که کمیسیون عمل خودش را کرد، من هم عمل کمیسیون را بردم در هیأت معظم دولت و در آن بحث شد، بحث هم که شد هیأت معظم دولت تصمیم گرفت و تا آن تصمیم را بجز بران انداختیم در فاصله ۴۸ ساعت حالا این هرا بی بنده از این جهت بود که آقای دکتر جلالی در قسمت برنامه دولت وزارت پست و تلگراف و تلفن اشاره ای به تلفن فرمودند و طبیعتاً من نباید زیادتر از این عرض کنم، این صورتی است که من گزارش میدهم که اینجا رسیده است اما یک قسمت دیگر هست که مال ولایات است. عرض کنم راجع بولایاتی که جزء امتیازنامه است، فصل سوم امتیاز نامه میگویند ۰۰۰ (اصلامی) اصلاً امتیازنامه ملغی است) اجازه بفرمائید بنده صحبت را بکنم، فصل سوم امتیازنامه اشاره ای دارد ۰۰۰ البته بنده مضمون امتیازنامه را میگویم نه عین آن را که ایراد بفرمائید بنده مفادش را میگویم، فصل سوم امتیاز نامه یک اشاره ای دارد که در معالی که باید تلفن گذاشت در شهرها، اگر ده سال بعد از امضای این فرمان تلفن نگذارند دیگر حقیقی ندارند، حالا نظر کمیسیون بکنش هم همین بود که آنجا هستی کن گذاشتند (سنتدی - همانجا هستی هم که گذاشته اند ناقص است) اجازه بفرمائید من آنرا هم عرض میکنم جواب آنرا هم عرض میکنم، جواب سؤال مقدر شما را هم عرض میکنم و آن اینست که یک کاری شده، ۲۰۲۶ شماره تلفن در تمام مملکت گذاشته اند، اما چه جور؟ در یک شهری به تناسبی ۵۰ تا هزاره در یک شهر دیگر چهارتا اما وقتی این را گذاشته اند حالا دیگر مشمول آن سانکیسیون نیستند ظاهراً ملاحظه بفرمائید گفته بودند تا ده سال بعد از امضای فرمان اگر گذاشت مانمی ندارد، خوب، چهار کردند؟ رفتند در طبس چهارتا سیم کشیدند گفتند تلفن ما تمام شد، رفتیم در کاشان سه تا سیم دیگر کشیدیم گفتیم آنجا هم تمام شد دوتا سیم گذاشتیم در شیراز، گفتیم اینجا هم تمام شده بالاخره وقتش ملاحظه فعل و فعل و تفعل، خوب، نتیجه چطور شد؟

بنده که اطلاع نداشتم بنده وارد هم وزارت کار تلفن کاریست کار تلگراف گار بی سیم بود عرض میکنم وظیفه من این بود که به بینم اولاً چند تا تلفن داریم در ایران، آخر بنده میخواهم بروم آنجا جلو آقایان و کلاً چه بگویم؟ آخر میگویند توجه میدانی؟ شماره ای که بن دادند همان بیست هزار و چند صدتائی که گفتیم بود شماره ای که بن دادند دیدم نوشته اند اراک آقای شکرانی چند تا مطالبش آقای حاج قائم مقام الملک چندتا، گفتیم خیلی خوب این را هم برداشتم، خوب بنده هم که تا هستم رویه ام اذیت کردن نیست کسی را که نمیخواهیم اذیت کنیم بنده گفتیم خوبست با آقایان صحبت کنیم که شما تسهیل بکنید که مردم تقاضاهایشان را تأمین بکنند دولت هم که کارش کار شکنی نیست این دولت نظارش کار شکنی نیست اینها مردمانی هستند که اهل کار شکنی نیستند و میخواهند کارها دست خودشان باشد هر تقویتی هم که ما میتوانیم بکنیم میکنیم، حالا کار با اینجا رسیده است که عرض کردم، خلاصه کلام اینست که وزارت دادگستری نوشته شد به بانک ملی هم نوشته شد از جهت اینکه پول داده نماینده خودش را بفرستد نماینده ما هم از جهت نظارت خودمان بروند، متأسفانه برمیخورند به تعطیل مجلس و الا بنده تصمیم داشتم تا هفته آینده گزارش قطعی اشراب بدهم (اردلان - مجلس تعطیل نخواهد شد) مجلس اگر تعطیل نشد و ما هم ماندیم میآیم اینجا عرض میکنم (نورالدین امامی) - این دومی از اولی مشکلتر است) خوب آقای یک وزیر دیگر می آید (امامی - انشاء الله) عرض کنم که گمان میکنم مقصود آقای دکتر جلالی از سؤالشان راجع باین قسمت تلفن تأمین شده و دیگر بیشتر از این اجازه بدهید بعضی بکنیم، حالا لازم است که قسمتی هم راجع به برنامه صحبت بکنیم، این قسمت تلفن جداسی و گذاشتنش کنار، آقای دکتر جلالی در بحث در برنامه دولت یک قسمتی را اشاره فرمودند که هست و تلگراف است، بنده اینجا باید آنجا را که بطور اختصار در شورای عالی برنامه در حضور آقایان امضا توضیح دادم، بطور رزومه و خیلی مختصر عرض کنم که ذهن آقایان نسبت بوضعیت روشن بشود، در سال ۱۳۰۰ هجری شمسی یعنی ۲۱ سال قبل تهران جمعیتی داشته است بالغ بر سیصد و سی هزار نفر بر حسب احصاییه آنروز، بنده نمیگویم صحیح بوده یا سقیم، این بوده که مد آنستم سال ۲۹ سال گذشته است و گفته میشود تهران ۲۰۰۰۰۰ نفر جمعیت دارد و حالا اگر ندانته باشد یک میلیون را باید داشته باشد، خوب یک جمعیت سیصد هزار نفری شهر تهران درسی سال قبل تبدیل شده است یک جمعیت یک میلیون و دویست هزار نفری و شهر تهران در سال ۱۳۰۰ قبل از اصلاحاتی که در زمان اهلیحضرت فقید شده است عبارت بود از آن چند دروازه ای که ملاحظه میفرمودید و حالا شهر تهران

ازجی و بیرونک هست تا سلیمانیه و از اینطرف هم تا زیر آب کرج، آرزوی ما یک بسی دانشگاه، حالا هم یک پست داریم آنروز پست صد و چند نفر موزع داشت و حالا هم که شهر باین بزرگی شده است جمعیت زیاد شده است و سایل ارتباط کوئیکیبیون ما زیاد شده است و ارتباط با اروپا پیدا کرده ایم زیاد تر آنوقت فعلاً با ۱۶۵ نفر موزع در تهران یک میلیون و دویست و پنجاه هزار نفری در تهران با وسعت ۲۵ کیلومتر مربع داریم. (قبیه زاده - آنوقت چرخ نداشتمند حالا دارند) چقدر خوب شد که این را فرمودید، خوب شد فرمودید که بنده جواب عرض کنم آنوقت یک بودجه ای داشت وزارت پست و تلگراف حالا هم همین بودجه است که بنده دعوای بودجه را دارم که حتی در هیأت هم با وزیر محترم دارائی فریاد زدیم، داد کشیدیم که ما بودجه نداریم بودجه بدهید و ایشان هم فرمودند که ما میخواهیم به مجلس شورای ملی بودجه ای ببریم که موازنه داشته باشد بودجه وزارت پست و تلگراف از هر چه که در سال ۲۸ بوده ۵۴۰۰ تومان هم کسر شده، خوب، حالا مادر مقابل چه هستیم؟ در مقابل یک حقیقتی هستیم که باید عرض کنم و آن این بود که فرض بفرمائید کاغذ هائی که از اروپای آید ما اینها را این است، اینها را داد تق بفرمائید یک آقای محترمی از دوستان من شرحی بن نوشته بود که آقا کاغذ از لندن تهران دوروزه رسیده ولی از تهران تا منزل من که از فلان خیابان است چهار روزه رسیده، بنده یک شوخی کردم نوشتم بلی، من از بندر پهلوی تا تهران ۲۶ دقیقه پریدم و از تهران فرودگاه، تا منزل کم سه راه امین حضور است یک ساعت و خرده ای، ولی این شوخی بود و خنده داشت اما جواب نبود، جواب اینست که این کاغذ که از لندن آمده اولاً انگلیسی نوشته، یا فرانسه این را اول باید تریاژ بکنند، بعد این باید ترجمه بشود چون آن مشهدی حسیقلی که آنجا نشسته و ماهی ۱۳۰ تومان حقوق میگیرد که فرانسه و انگلیسی بلد نیست، این چهار میکند؟ فرمیدارد مینویسد جناب آقای شکرانی این را ترجمه بکنید (خنده نمایندگان) بعد از اینکه این را نوشت اینها را می دهند ببرد منزلش حالا ملاحظه بفرمائید سه روز پیش از این بنده رفتم به پستخانه اگر از من باور نمیکند آقایان، تشریف ببرید، تن، یعنی سی خرور کاغذ آمده است و در کیسه های مرتب و هد موزع ما ۱۶۵ نفر اضافه بخوانند بدهند مخالف مقررات است (نورالدین امامی - سی خرور مال چند ماه است) مال ۶ روز شب عبید است (نورالدین امامی) - روز هم آنجا میماند) نه اینطور نمیشود، باری نتیجه اش این است که باید نامه را ترجمه بکنند موزع بدهند در اینوقت موزع بیچاره عرض کنم حضور محترمان که نتیجه اینطور میشود که باید ترجمه کنند و موزع بدهند موزع که در سابق دو چرخه نداشته آقایان و وزراء سابق اقدام کردند

بهر وضعی بود برای اینها دو چرخه خریده اند حالا دارای دو چرخه هستند بنده نظرم این بود که به آقا عرض کنم که وضع پست و تلگراف است، این مستخدمین وزارت پست و تلگراف قسمت مردمی هستند و همیقدر که به آنها توجهی میشود همشان درسیلبنه هستند (صحیح است) که چه کمترین افرادی در باره آنها بشود خودشان راه میافتند و این آثار این است که یک روزی رئیس پست ما یک نفر بنزیک بود و آنها را درسیلبنه تربیت کرده رئیس تلگرافان یک خارجی دیگری بوده و آنها را مردمان درسیلبنه ای تربیت کرده است و هنوز درسیلبن یک اداره اروپائی را دارند حسن اتفاق این است همیقدر که ما توجه کردیم حضرات خودشان انرژی خودشان را راه انداختند و مسئول میشوند با نبودن وسایل یک حرکت میکنند که بقصد کسانی که به بنده مراجعه میکنند و وضمش بهتر شده است نمیگویم خیلی خوب شده اما بهتر شده اما راجع به تلگراف، موضوع تلگراف این مطالبی فرمودند بنده ناچارم عرض کنم راجع ب تلگراف آقایان و وزراء هم تشریف دارند، تلگراف وزارتخانه ها با شرایط ثلاث باید مخابره شود، قسمت وزارت جنگ آن قسمتهائی که بی سیم دارند خودشان کار میکنند ولی آن قسمتهائی که بی سیم ندارند با مراجعه می کنند بنده برای اطلاع از موضوع خواستم به بینم وارده و صادره تهران در ۲۴ ساعت چقدر است و در شیان روز چند هزار کلمه از تهران مخابره میشود و با چند هزار کلمه تهران باید بیکبار ارسال و ضبطش چقدر است و از مقدار کلی چقدرش را دستگاه دولت میگیرد و چقدرش را مردم این را بنده خواستم بدانم عده ای را معین کردیم احصاییه درست کردند یک کمیسیون کوچکی درست کردیم و جریانش را الان خدمت آقایان عرض میکنم و آن این است که اگر لایق قطع ۲۴ ساعت این دستگاه کار بکنند مطابق این سیستم مرس که سیستم مرس الان در دنیا آمده است که ما باید این را نو کنیم این بود که در برنامه دولت هم در ماده مزبوط به تجدید وسایل ارتباطات نوشتیم باید نو کنیم این سیستم از بین رفته را این دستگاه فعلی اگر ۲۴ ساعت کار کند بنده حساب کردم دیدم پنج ساعت و نیم را دستگاه دولتی می گرفت بر حسب مقدار کلمات پنج ساعت و نیم هم وزارت جنگ می گرفت اینها مجموعاً ۱۱ ساعت میشد از ۲۴ ساعت و نیم معلوم شد که لذت تأخیر تلگرافات چیست این تلگرافی را که به بنده اعتراض میکنند که چرا چهار پنج روز طول کشیده و رسیده است این شد که بنده گفتیم این را دست بزیم، (پیراسته - مقصود از ذکر این مطالب چیست؟) چون آقای دکتر جلالی اعتراضی راجع به تلگراف داشتند در جواب بیانات ایشان است (صحیح است) و از طرفی بهتر است این مطالب اینجا گفته شود چون اگر وکیل مجلس نداند کی بداند بنده عقیده دارم که آقایان

وگذاشته بیشتر باید روزافزار یاورند تا مطالب گفته شوند این اصول پارلمانی است (صحیح است) اول دفعه دستگاه وزارت جنگ مراقبت کردند، تعلیمات دادند که حتی المقصور به کمک شود که شرایطات رعایت شود و حتی المقصور در جاهائی که میتواند دستگاه ارتش خودش مغایره کند این یک خدمت بزرگی بود که بکار مردم از طرف وزارت جنگ میشد وقتی که این کار را کردند نوشتند کبسونی دوست کردیم از نماینده وزارت جنگ و نماینده ما که با این معلها دیگر وزارت جنگ مغایره نکند سیم ما راحت شد مایکندمه یک دشواری پیدا کردیم یعنی ما استفاده کردیم بود بعضی از وزارتخانهها هم همین عمل شد و بعد هم طول کار را زیاد کردیم و نتیجه اش این بود که در هفته اول کم محسوس بود در هفته بعد بیشتر محسوس شد در این حالت که هفته ششم است که بنده متوجه هستم که تلگرافات تاریخ گرفتن اصل و وصول یا همان روز است یا ۲۴ ساعت بعد (صحیح است) مگر استثنائاً فرس مازور بشود سه چهارجا سیم مایکه بشود در آن برف سنگین این فاصله پیدا شد و حالا این تلگرافات همانطور که عرض کردم اینطور شده است بنده عرض کردم بواسطه عملی که شده و با استفاده ای که از این جهت کردیم جریان یک سرمتی بخودش گرفته و امیدواریم که با تجدید سائل طوری بشود که از این عسرت هم بیرون بیاییم (شوشتری - شرایط ثلاث راهم بفرمائید) شرایط ثلاث این است که مثلاً فرض بفرمائید یک چیزی که فوریت دارد او را مقدم بدارند یک چیزی که فوری نیست بد مغایره کنند (دکتر جلالی - تلفن کار پر را هم بفرمائید) اجازه بفرمائید یک موضوع دیگر این را مسئله کار برنامه چون در این جا اشکالی هم بی برنامه شد، اشاره شد باید اعتراف کنم که برنامه نسبت بکار وزارت پست و تلگراف که بنده مطلعم و آقایان وزراء هم نسبت بسهم خودشان اطلاع از کار وزارتخانه خود دارند بنده مایه عرض کنم نهایت حسن نیت آنجا وجود داشت چهطور شد بنده عرض می کنم آقایان موافقت کردند بنده رفتم بشورای عالی برنامه یک ماه ونیم قبل کار خود را با شورای برنامه تمام کردم آن این بوده است که برنامه کمک کرد که ما سیم کار بر احداث بکنیم یک تاسیساتی متفقین گذاشته بودند و در زمان آقای سیاح ما بین تهران و بندر پهلوی هم دائر شد (بهادری - راجع به آن در ایپان هم بفرمائید) در برنامه گذاشته شد (فقیه زاده - سری باعضا کار بر بزنید) (زنك رئیس) عرض کنم شما اجازه ببید که بنده شروع کنم چون اینجا راجع بسیم کار صعبت شد (اسلامی - می گویند سیمهای کاربر را شرکت تلفن باره می کند این صحت دارند؟) این را بنده اطلاع ندارم و آقایان اجازه ببندند که بنده عرایضم را عرض کنم، عرض کنم حضور محترم راجع بسیم کاربر داشتیم صحبت می کردیم کاربر سیم مسی می

خواهد و ما سیم نداشتم برنامه موافقت کرده که از مقدار سیم موجود بانک صنعتی الکترونیک و نیزه در اختیار وزارت پست و تلگراف بگذارم ما هم او را برای سیم سازی با اداره کارخانه تسلیحات ارتش بدهیم سیم سازد که ما را میکشیم؟ در سال ۱۳۲۹ که بنده از حالا تمهیدش را می کنم یعنی برنامه تعهد کرده از تهران - قزوین - میانه - زنجان - تبریز (همه نمایندگان) آقای رئیس ننگدارند (زنك نایب رئیس) این یک قسمت است، یکی دیگر از تهران می رود از طریق گچ سر بجالوس برای کنار دریای خزر (نایبندگان بابل - احسن) یکی دیگر از تهران می رود بقم - کاشان - اسفهان شیراز که نتیجه این میشود که آقایان میتوانند با تلفن کاری به آن نقاط تلفن نمایند (مکرم - پس خراسان لازم ندارد؟) (ناظر زاده - کرمان چه شد؟) این کمک برنامه است از جهت تلفن کاربر که با این سیم مسی مایه توانیم هم تلفن کنیم هم تلگراف این خاصیت سیم مسی است، اما در قسمت بی سیم مشهود برای اینکه یک محل مهم مذهبی ما است مردم از اقاصی بلاد مملکت به آنجا میروند بنده توضیح دادم که در آنجا بی سیم باشد و با آنجا مرتبط باشد و بی سیم مشهود خواهد بود و بی سیم تبریز هم تقویت بشود و بی سیم تهران هم تقویت بشود این از برنامه ۷ ساله است که کمک بوزارت پست و تلگراف بود و هم چنین از تهران با بی سیم بکمران و زاهدان صحبت خواهیم کرد این هم جزء برنامه است نتیجه این است که شورای عالی برنامه کمکی که بوزارت پست و تلگراف میکند از جهت کاربر سه قسمت بود که عرض کردم از جهت بی سیم هم همین قسمتی بود که عرض کردم و نتیجه این میشود که میتوان از شمال بی جنوب، از شرق ب غرب مملکت مطابق شبکه ای بتوان ارتباط حاصل کرد در این را متخصصین برنامه با نمایندگان وزارت پست و تلگراف که این را هم بنده باید عرض کنم که حسن نیت آقای منصور الملک رئیس شورای عالی برنامه و هم چنین آقای دکتر مشرف نفیسی در این کار خیلی تأثیر داشت باین که بفرمایند بفرمائید یک قسمت دیگر است و آنهارا راجع باصلاح قسمت پرسنلی است و این در جواب آقای فقیه زاده است که حوصله نفرمودند ما کاربر داریم از تهران تا بندر پهلوی فقط سیم کشی که کافی نیست و یا دستگاه گذاشتن باید آدمش را داشته باشیم که صحبت بکنیم (فقیه زاده - با مردم بد اخلاقی می کنند تو همین می کنند برود) (زنك رئیس) عرض کنم یک قسمت، قسمت پرسنلی است بنده باید خاطر اتان را مستحضر بکنم که بنده صحبت کرده ام با آقای وزیر دارائی و ایشان موافقت فرمودند و آقایان هم کمک بفرمائید در کمیسیون بودجه که در قسمت پرسنلی وزارت پست و تلگراف هم برای استفاده جدید، برای مؤسسات سال ۲۹ که احتیاج داریم که روزی که ما بی سیم گذاشتیم از مشهد به تهران آدمش را هم باید کمیسیون بودجه کمک بپول بکنند تا استفاده کنیم باز یک نظری هم بود که از آقایان

وزراء خواهش کردیم دروزارتخانهها اگر مستخدمینی هستند که مایه توانیم انتخاب بکنیم که چهارم در کلاس خودمان آنها را بدهیم با آنها یاد بدهیم هم تلگراف هم بی سیم وهم تلفن اینها که استفاده جدید نیست (حاذقی - آنها را وزارت فرهنگ لازم دارد) آنها می که وزارت فرهنگ لازم دارد هیچ از بنده و اگر هم نشد این راهم از سازمان برنامه و از بانک صنعتی البته نه از آن مدیر کلها بلکه از آن پائین ها چون آن مدیر کلها را ما نمیتوانیم جا بدهیم چون پولش را نداریم آنها را میکشیم پست دستگاه کار میکنند آقای ارباب هم اشاره ای کردند گفتند راجع بترقیات اعضا وزارت پست و تلگراف، یک بام و دو هوا که میشود آن ترقیات اختیارش دست آقای وزیر دارائی است مطابق یک مقرراتی اگر در وزارت دارائی دادند دروزارت پست و تلگراف هم میدهند ما هم میگیریم و میدهم عرض کنم یک شکایتی شده بود که یک ترقیمی داده بشود من گفتم که اعتبارش هست؟ گفتند نیست گفتم حالا که نیست پس خشکه فایده ای ندارد (ارباب - راجع به ۱۳۲۷ است) اینجا آقای وزیر دارائی تشریف دارند بنده نمالایمی هستم و نه فرضی دارم ترقیات را اگر بدهند ما هم میدهم بنده هم طرفدار اعضا وزارت پست و تلگراف هستم (ارباب - یک خورده بیشتر باشد)

نایب رئیس - بین الانتین صحبت بکنید.
وزیر پست و تلگراف - پس این هم راجع به آن راجع بقسمت سرعت سیم هم وزارت پست و تلگراف وزارت جنگ را از این جهت برحمت انداخته است، آن سیمهای قدیم ما آهن بود برین و دزدیدنتش فایده ای نداشت حالا این سیمها مسی است و با آب کردن این سیمهای مسی میشود بادیه ساخت میروند سیمها را میبرند و میبرند آبش میکنند و بادیه درست میکنند (شوشتری - دزد را دستش را ببرید درست میشود، اسلام میگویی) بعد ما باید مزاحم وزارت جنگ بشویم که آقا استدعا میکنیم آدم بگذارید تعقیب کنند تاسیمها را دوم تره بهم ببندیم این راجع به اخلاق عمومی ما است (تیمورتاش - راجع بقهر و تنگدستی است) این یک مسئله است که ما باید در جرایم نصیحت کنیم، متوجه کنیم مردم را در جرایم که این سیمها مربوط با آسایش مردم است و از برین آن صرف نظر بفرمائید. عرض دیگری ندارم (احسن)

نایب رئیس - ده دقیقه تنفس داده میشود. در این موقع جلسه ساعت یازده و نیم صبح بعنوان تنفس تعطیل و مجدداً در ساعت ۲۲ دقیقه بعد از ظهر ب ریاست آقای گنجی (نایب رئیس) تشکیل گردید

حاذقی - بنده تذکر نظامنامه ای دارم.
نایب رئیس - مطابق چه ماده ای بفرمائید
حاذقی - مطابق ماده ۴۱ که میگویی در

اول هر دوره تقبیه هیت رتبه صورتی از طرحها و اویسی را که در دوره سابق معوق مانده در اختیار نمایندگان میکشند و صورتی نیز برای دولت ارسال و هم بی سیم وهم تلفن اینها که استفاده جدید نیست (حاذقی - آنها را وزارت فرهنگ لازم دارد) آنها می که وزارت فرهنگ لازم دارد هیچ از بنده و اگر هم نشد این راهم از سازمان برنامه و از بانک صنعتی البته نه از آن مدیر کلها بلکه از آن پائین ها چون آن مدیر کلها را ما نمیتوانیم جا بدهیم چون پولش را نداریم آنها را میکشیم پست دستگاه کار میکنند آقای ارباب هم اشاره ای کردند گفتند راجع بترقیات اعضا وزارت پست و تلگراف، یک بام و دو هوا که میشود آن ترقیات اختیارش دست آقای وزیر دارائی است مطابق یک مقرراتی اگر در وزارت دارائی دادند دروزارت پست و تلگراف هم میدهند ما هم میگیریم و میدهم عرض کنم یک شکایتی شده بود که یک ترقیمی داده بشود من گفتم که اعتبارش هست؟ گفتند نیست گفتم حالا که نیست پس خشکه فایده ای ندارد (ارباب - راجع به ۱۳۲۷ است) اینجا آقای وزیر دارائی تشریف دارند بنده نمالایمی هستم و نه فرضی دارم ترقیات را اگر بدهند ما هم میدهم بنده هم طرفدار اعضا وزارت پست و تلگراف هستم (ارباب - یک خورده بیشتر باشد)

نایب رئیس - بسیار خوب بفرمائید آقای وزیر دارائی **وزیر دارائی -** وقت زیادی از آقایان نمیگیرم یک موضوعی بود که مربوط بعیثیت یکی از همکاران آقایان بود و من وظیفه دار بودم که اینرا بگویم و یا اینکه جایش این بود که در مجلس سنا گفته شود ولی چون آن آقای پیراسته هم تذکر داده بودند و روز گذشته از شورای پزشکی هم سؤال شده این قضیه را اجازه میخواهم که اینجا بگویم و آقایان مسبق باشند آقای دکتر ملک زاده ضمن بیان ایشان فرموده بودند که یکی از پزشکان که نماینده مجلس هم هست صد هزار دلار نقد گرفته و این را در بازار برده فروخته برای وارد کردن اثاثیه جراحی وحتی یک سوه تافهمی هم شده بود که بعضی از روزنامهها بوی کلی حمله کرده بودند و چون آنها نوشته بودند و کیلی خیال کرده بودند علی و کیلی است خواستم با اطلاع آقایان برسانم که مطابق صورتی که از کمیسیون فرستاده شده در سال ۱۳۲۸ تا کنون یک نفر نماینده مجلس که طیب باشد چنین ارزی نگرفته. (یکی از نمایندگان لیره هم نگرفته) کسی که نماینده مجلس باشد پزشک هم باشد چنین ارزی نگرفته است تنها ارزی که گرفته شده است برای مریش خانه شیراز بود که صد هزار دلار بتوسط سفارت آمریکا در اوائل سال ۱۳۲۷ فرستاده شده نه در سال ۱۳۲۸ اینهم یک مقرراتی داشته است که برای مریش خانه تصدیق میکنند که با نظر فرماندار و رئیس شهر داری وزیر دارائی و معتمدین معلی برای اسبابه مریش خانهها ارزش داده میشود و تنها ارزی که بمریش خانهها داده شده ارزی بوده که توسط سفارت آمریکا اقدام شده و یک مقدارش آمده و یک مقدارش هنوز نیامده

است چیزی نیست که شخصاً یک وکیل استفاده کرده یا خواسته است استفاده کند برای معرف خودشان این يك قسمتی بود که خواستم برض آقایان برسانم که سوه تافهمی نشده باشد که بعضی از نمایندگان چنین کاری کرده است و يك وقت بگویم که البته مجال کافی نخواهد بود فقط بعنوان تذکر عرض میکنم شاید بعد از اینکه فرمایشات آقایان تمام شد بتفصیل عرض کنم آقای پیراسته راجع بفرید گندم اشاره فرمودند و گفتند که آقای ساعد یکی از مغاخرش وارد کردن گندم بوده است این را بنده صریحاً عرض میکنم که به یکی از مغاخر آقای ساعد این است که از فطعلی جاو گیری کردند دولت وقت سر کار آمد که در تمام مملکت ده دوازده هزار تن گندم بیشتر موجود نبود و در شهر تهران تمام دستها بلند بود برای نان و وضع معمول مملکت هم بنا بتصدیق آقایان از یکی از بدترین سالها بود این گندم را هم دولت وارد نمیکرد بطور تعقیق این مملکت تهیدید بقطع شده بود و انقلاب شده بود و اگر انقلاب میشد هیچکس و هیچ قومای نمیتوانست جلوی آنرا بگیرد این یکی از مغاخر دولت است و اگر این عمل جرم باشد من افتخار میکنم که مرتکب یک جرمی شدم که توانستم با کوشش و فداکاری این مملکت را از فطعلی نجات بدهم حالا اگر برای این عمل هم جرمی قائل نیستند بنده عرض ندارم يك قسمتی که لازم است برض آقایان برسانم البته شاید خود آقای نخست وزیر برض آقایان برسانند و چون يك قسمتش مربوط به وزارت دارائی است بنده عرض میکنم ما راجع منصبی داشتیم که میخواستم بمجلس بدهیم الان چهارده روز است که این دولت انتخاب شده و ماه روز آمده ام در مجلس و سنا نشسته ام این کارهای ما يك قسمت مانده و یک قسمت هم اعتراض شده که چرا از اول وقت نماییم همه آقایان میدانند که ما از صبح تا غروب چند گرفتاری داریم یک قسمت بودجه مملکت است که دوماه است حاضر است که مطابق قانون باید بمجلس بدهیم لوائح دیگری خود وزارت دارائی دارد راجع با اعتبارات ضروری که الان مورد لزوم است الان آقایان میدانند که در مملکت بیکاری هست برای دفع این بیکاری ما محتاج هستیم که یک کارهایی را ایجاد بکنیم که در بودجه هائی مملکت نیست ناچاریم اعتبار بخواهیم برای خواستن این اعتبار دولت باید رأی اعتماد داشته باشد تا بنشیند این کارها را بکند و هر چه لوله و آهن بیرون بدهد سفارشات دولت را که ساند تازه دارند برای چند سال دیگر وعده میدهند که بتوانند لوله بدهند پس دولت و وزارت بهداشتی در این قسمت هیچ قصوری نگردانند بنده هم تصدیق می کنم شهرهایی که لوله کشی شده است با آنکه خیلی ناقص بوده است نتایج بسیار خوبی گرفته شده است و چند ماه پیش که بر حسب تصویب دولت و امر اهلیحضرت همایونی با ذریعجان و سایر نقاط ایران برای سر کشی

مجلس هست باید زودتر تکلیفش معین شود اگر هم مورد اعتماد نیست باید زودتر تکلیفش معلوم شود برای اینکه ما همنه لایحه خیلی مهم داریم که باید بمجلس بدهیم و این لوائح را تا تکلیف دولت معین نشده نمیتوانیم بمجلس بدهیم.
رئیس - آقای وزیر بهداشتی بیاناتی دارید؟ بفرمائید.
وزیر بهداشتی - نماینده محترم و همکار عزیز بنده جناب آقای دکتر سید امامی اظهاراتی راجع بهداشت فرمودند همانطور که در چند روز قبل در مجلس سنا با اطلاع آقایان رساندم اینجا هم لازم میدانم خاطر آقایان محترم را مسبق بدارم که از جریان بهداشت کشور استحضار حاصل کنند خود آقای دکتر سید امامی رئیس بیمارستان بودند خودشان را در موضوع بهداشت مردم مسئول میدانند حتی در همان بیمارستان نجات که ایشان تشریف دارند تلقیح ضد تبفویید و ضد حصه هر روز انجام میشود و طبق اطلاعی که در ظرف این هفته داده اند از تعداد مبتلایان فوق العاده کم شده است این متوفیاتی که اظهار فرمودند خیلی مبالغه آمیز است متوفیاتی خوشبختانه نبوده است، چون خود بنده در رشته پزشکی هستم و با خانوادهها تماس دارم فقط موضوعی که هست اینست که تا موقعی که لوله کشی نشده همانطور که ایشان اشاره فرمودند در شهری باید منتظر آلودگی آنها بود مخصوصاً افراد طبقه سوم و چهارم مسبق بوضع بهداشت نیستند هنوز که رختهای کثیف دارند این رختها را بر میدارند بجای اینکه توی خانههاشان بشویند در آبی که از جلوی منزل رد میشود میسویند و آب آلوده میشود و بخانه همسایه ها میورد این وسیله میشود که همه را آلوده بکند و این تصویر متوجه دولت و وزارت بهداشتی نیست و بایستی لوله کشی بشود و لوله کشی را هم دولت باید بکند و دولت مشغول است و خود بنده ناظر این کار هستم چندین جلسه از وقت هیت دولت صرف این کار شده است و حتی شنبه گذشته يك جلسه تمام مشغول اقدام یعنی وارد کردن لوله ها و اینکار بوده است و ایرادی اگر بشود بلوله کشی باید ایراد بجنگ بین الملل دوم بشود که پنج شش سال همه کارها را فلج نمود و هیچ کارخانه ای نتوانست لوله و آهن بیرون بدهد سفارشات دولت را که ساند تازه دارند برای چند سال دیگر وعده میدهند که بتوانند لوله بدهند پس دولت و وزارت بهداشتی در این قسمت هیچ قصوری نگردانند بنده هم تصدیق می کنم شهرهایی که لوله کشی شده است با آنکه خیلی ناقص بوده است نتایج بسیار خوبی گرفته شده است و چند ماه پیش که بر حسب تصویب دولت و امر اهلیحضرت همایونی با ذریعجان و سایر نقاط ایران برای سر کشی

بهداشت کشور مسافرت کردم در بیمارستان خوبی دیدم مریض تیفوئیدی نبود، پرسیدم شما چطور مریض حصبه ای ندارید حتی در بیمارستان ارتش هم ندارید گفتند چون ما لوله کشی داریم اخیراً در بهمان لوله کشی شده است در شیراز مشغول هستند درخود شهر تبریز گمان میکنم تا چند ماه دیگر تمام بشود در خراسان يك قسمتی هست در بیرجند هست در سایر نقاط هست و در اهواز آبادان هم هست . هیچکس ذرواقع فوائد لوله کشی نمی تواند اعتراض داشته باشد ولی وقت میفرماید سرمایه میفرماید و بایستی با کمال دقت انجام بشود و اما راجع به جلوگیری از سایر بیماریها بیماریهایی که ما مشغول مبارزه هستیم البته وظیفه وزارت بهداشتی است یکی موضوع مالاریا است موضوع تراخم است موضوع سل است موضوع سیفلیس و دیفتری و حصبه است تمام اینها در برنامه دولت در سال گذشته بوده و عمل هم شده است اولاً تراخم که در اغلب نقاط پزشک متخصص چشم داریم چشم پزشک داریم البته عده پزشکان ایران دو هزار نفر است و ما بده هزار پزشک احتیاج داریم به همین مناسبت هم ما مشغول هستیم و از خارج عده ای پزشکان آلمانی و اطریشی استخدام شده اند و وارد خدمت شده اند ولی بتدریج دانشکده هائی که در شهرستانهای مهم ایران مثل تبریز مشهد خراسان اصفهان تأسیس شده است امیدوارم که در سالهای آتی شماره پزشکان با اندازه کافی باشد که بتوانند با همان علاقمندی که باستانشان دارند همانجا بمانند و متوجه مرکز نباشند (یکی از نمایندگان - انشائاً) شماره کارمندان را فرمودند که در تهران زیاد است اگر بهداشتی توسعه یابد بکند عده کارمندان کم است نه اینکه زیاد است برای اینکه وقتی نظری که راجع بتوسعه بهداشت داریم این کارمندان کفایت نخواهد کرد فقط تصریحی کرد در دوره یانزدهم شد وزیر بهداشتی و معاونین و مدیر کل فنی بایستی طیب باشند البته بازرسان هم هستند که طیب هستند ولی بیشتر پزشکان ما وظایفی دارند که بایستی بروند در شهرها و دهات انجام بدهند و باین جهت وجودشان مورد احتیاج است راجع بتراخم مرض کردم که در دزفول فعلاً يك كمك فوق العاده ای که سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی میکند يك عده ای مشغول مبارزه هستند حتی بنگاه خاور نزدیک که يك بنگاه آمریکائی است و متخصص این امر است در اصلاح شهر دزفول مشغول اقدامات هستند که آنجا هم لوله های آب دایر میکنند چون بیوث رسیده است که هر جا آلودگی و کثافت باشد آنجا مگس زیاد است و هر جا مگس زیاد باشد تراخم زیاد است چون از چشم بیمار آلوده بلند میشود و روی صورت و چشم شخص سالم مینشیند و او را مبتلا میکند (صحیح است) موضوع دیگر موضوع سل است ، برای سل بطوریکه آقایان مسیون

هستند ما خوشبختانه در تهران دوهفته سه مهم و ملید داریم یکی آسایشگاه شاه آباد شیراز است یکی هم بیمارستان بوملی است که از عطیه ملوکانه تقویت شده است و فعلاً در این دو قسمت بیش از ۸۰۰۰ نفر بیمار داریم و بخش های دیگری هم در جریان است که در استان فارس و گیلان و خراسان هم آسایشگاه تأسیس بشود و بر حسب امر مطاع ملوکانه تصمصم گرفته شده است و دولت این موضوع را در نظر دارد که ده شاه آباد را اصلاحات تبدیل بده مسلولین بکنند یعنی مسلولین که خوب میشوند میتوانند در آنجا زراعت و فلاحت بکنند و با مردم دیگر تماسی نداشته باشند و آنجا ویلاژ ستاورییم بشود مثل اینکه در سویس دارند موضوع دیگر قضیه سیفلیس و امراض دیگر است این قسمت هم مورد نظر قرار گرفته است و بیمارستان نجات که آقای دکتر سید امامی رئیس آنجا بودند این قسمت مورد توجه است و عده کثیری استفاده میکنند میباید مسئله دیفتری ، دیفتری سال گذشته عده ای در تهران مبتلا شدند وزارت بهداشتی بوسیله بنگاه یا ستور اقدام بتلقیح ضد دیفتری اناتوکسی کرد خوشبختانه خیلی کم شد و دیگر نگرانی برای بهار و تابستان ندارد چون با جدیت مخصوصی که امسال در تمام مدارس و تمام نقاط کشور در مورد تلقیح ضد تیفوئید شده این سبب خواهد شد که مسئله مبارزه با تیفوئید صورت عملی بخورد بگیرد و عده ای مصون بمانند و یکی از آقایان معترم یادداشت داده اند که در اواخر دوره ۱۵ راجع به حق العلاج پزشکان لایحه ای آورده شده این موضوع را باید بعرض برسانم که مغفول هستیم و چندین جلسه هم آقایان پزشکان شهر تهران آزاد و غیر آزاد مستخدم دولت دعوت شدند و نتیجه به همین زودی بعرض مجلس خواهد رسید ولی در نظر خواهید گرفت که پزشکان حق العلاجشان زیاد نیست اگر موضوع هزینه زندگی را در نظر بگیریم که قبل از جنگ بین المللی چه بوده است و الان چیست ترقی فوق العاده ای نکرده باوصف بر این وزارت بهداشتی و آقایان پزشکان سعی خواهند کرد که نفع جامعه را در نظر بگیرند که جامعه دلسرد نباشد مسئله دیگر که بعد از تیفوئید و دیفتری است مسئله هادی است وزارت بهداشتی بوسیله انستیتو یا ستور تمام اشخاصی را که سگها و گرگها آنها را میگزند و اکسیناسیون میکنند و از این حیث نجات پیدا میکنند وضع بهداشت عمومی ما آنطور است که میخواهند جلوه بدهند بد نیست حتی نماینده بهداشتی بنگاه خاور نزدیک آمد به تهران و وقتی نقشه بهداشت شهر تهران و ایران را که سازمان برنامه تهیه کرده است ملاحظه کرد و با خود بنده تماس گرفت گفت من بایستی بروم در پاکستان و سایر ممالک شرق نزدیک این برنامه ایران را اجرا کنم برنامه شما فوق العاده جامع و فوق العاده خوب است البته

اینها پول لازم دارد و من یقین دارم که بتدریج اجرا خواهد شد درخصوص مبارزه با مالاریا مبتوونم عرض کنم که مالاریا یکی از امراضی است که از فعالیت افراد میکاهد (دکتر طب - مثل تریاک) مثل تریاک و به همین مناسبت یکی از وظایف مهم دولت و وزارت بهداشتی مبارزه با این مرض است و خوشبختانه سازمان برنامه در امسال ۵۰ میلیون تومان برای این کار تخصیص داده است و وزارت بهداشتی بودجه خودش را در این کار تخصیص خواهد داد و مشغول خواهیم شد و من یقین دارم موفق خواهیم شد و قسمت اعظم ایران که اسم میبریم در سواحل بحر خزر ، مازندران و گیلان (فقیه زاده - قزوین را هم بفرمائید) بله بله در سواحل جنوب بندر بوشهر و بندر عباس خواهد بود و در داخل کشور هم اطراف دریاچه رضاییه ، اطراف اصفهان ، اطراف قزوین و سیاه دهن ، در خراسان قسمت کشف رود و در سایر قسمتها هم همینطور کلیه توجه خواهد شد که آنچه مقدور است عملی شود و از آن مشغول هستیم متخصص برای این کار تربیت میکنیم عده زیادی هم تربیت شده اند فریب / ۲۰۰ نفر پزشک و پزشکیار برای سپاسی تربیت میشوند در سال گذشته ما ۲۰ تن گنه گنه و صد هزار لیتر نفت صرف کردیم برای سپاسی در این کابینه قلمی و بلاوه دازده میلیون و پانصد هزار متر مربع سپاسی در دهات و نقاط مختلف و در اطراف اصفهان هم امسال خواهد شد بهمن جهت بطوریکه ما کار کردیم برای آبی فوق العاده میتوانیم امیدوار باشیم چون يك عده افراد ورزشی و کار آمد در تحت نظر داریم ، موضوع دیگر که قابل توجه است این است که بنگاه معروف رکفلر را وزارت بهداشتی بر حسب امر دولت دعوت کرده است و این بنگاه فعلاً در تهران چندی است که در وزارت بهداشتی چندین اطاق تخصیص داده ایم به نماینده دائمی این بنگاه و در این جا مشغول است و يك کلاسی هم برای تربیب اشخاصی که با این بنگاه میخواهند کار کنند تأسیس شده است این کلاسی منظورش اینست که آمار بهداشتی در مملکت تهیه شود اینها میروند توی خانه های مردم حالا هم در اطراف شهر ری حضرت عبدالعظیم شروع بکار کرده اند در آن خانه ها يك يك افراد را می بینند سؤال میکنند چه امراضی را گرفته اند ، حصه گرفته ، مالاریا گرفته حتی تجربه های مخصوصی می کنند که به بینند چه دارند بطوری که ما خواهیم توانست از روی این اصول سیستم امریکائی در آبی نزدیک در کشورمان شروع بکنیم بنهیه آثار بهداشتی این فوق العاده مفید است در این وضع امر روزی نمیشود امور بهداشت را بدون اطلاع از اوضاع اداره کرد و بایستی اینجا مرض کنم در امور درمانی اگر ما نیرسیم بتمام کشور با وجود این ۴۲۲ درمانگاه و ۱۱۰ بیمارستان داریم که سالی هزاران صندوق دارو از مرکز میفرستیم

بشهرستانها هلتنش این است که این چند سال اوضاع دنیا و جنگ که متأسفانه بکشور ما هم کشیده شد وضعیت عمومی ما را مزاجی ما را ضعیف کرده است ، از صد نفر که باید يك نفر مریض شود متأسفانه ۴۰ نفر مریض میشوند چون در این چند سال باهالی کشور خیلی بد گذشته است و خوشوقتیم که در اینجا عرض کنم که از طرف ذات ملوکانه همواره در این موضوع از روزیکه به تحت سلطنت جلوس فرموده اند همیشه متوجه این امر بوده اند و بطوریکه مسیوق هستیم ابتدا میلیونها تومان برای بیمارستانها و درمانگاهها تخصیص دادند بلاوه در آذربایجان بنده رفتیم ۷ میلیون تومان آنجا اهدا فرمودند سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی یکی از مؤسسات بسیار مفید کشور است آنرا بوجود آوردند و ۵۱ درمانگاه در نقاط مختلف کشور همین سازمان اداره میکند و داری

مجانمی و رایگان بهمه میدهد اهم از فقیر وقتی و بهین مناسبت يك كمك فوق العاده به بهداشت کشور میکند و از طرف جمعیت شیر و خورشید سرخ هم بایستی تصدیق کرد که آنچه در قوه دارد كمك میکند و بیمارستانهایی در تبریز ، رضاییه ، مراغه ، مها باد ، همدان دارد و هم چنین در نقاط دیگر کشور تأسیس کرده است که آنها هم باری از دوش جلمه بر میدارند و این همه آوازاها باید گفت که از شه بود آقایان بایستی توجه بفرمایند که وزارت بهداشتی با کمک سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی و با کمک برنامه ۷ ساله مشغول اقدامات اساسی است و شالوده کارها را طوری ریخته است که بتدریج پیش میرود وزارت بهداشتی اکنون باین موضوع نخواهد کرد و بعد تکمیل خواهد نمود این اقدامات را .

نمایندگان - انشاء الله - احسن

هموقع جلسه آینده - ختم جلسه - نایب رئیس - وقت منقضی است و چون تکلیف دولت معلوم نگردیده و طبق آیین نامه جدید تا ۲۰ فروردین جلسات مجلس تعطیل خواهد بود برای اینکه اگر ضرورتی ایجاب نماید رئیس مجلس میتواند مجلس را بطور فوق العاده تشکیل دهد عده ای از نمایندگان طبق ماده ۱۹۲ آیین نامه کتباً این اجازه را بر رئیس مجلس داده اند لذا از آقایان معترم تمنی میشود آقایانی که از تهران خارج میشوند محل خود را قیلاً و کتباً بدفتر مجلس شورای ملی اطلاع دهند که در صورت ضرورت رئیس مجلس بتواند آقایان را دعوت به تشکیل جلسات کند بنابراین تاقرار ثانوی جلسه را ختم و بروز یکشنبه ۲۰ فروردین ساعت ۹ و نیم صبح موکول میکنیم (۵۰ دقیقه بعد از ظهر جلسه تعطیل گردید) نایب رئیس مجلس شورای ملی - جواد گنجی

شماره ۲۵۱۶۹ ۲۸/۱۲/۲۷

آیین نامه ها

آیین نامه اماکن عمومی

ماده ۱ - اماکن مصرحه در این آیین نامه عبارتند از کبابخانه - مهمانخانه - هتل - کافه رستوران - بار - مسافرخانه - پانسیون - کافه - قهوه خانه - کافه قنادی و کلیه اماکن مشابه دیگری که برای پذیرائی اشخاص یا مسافین دایر میشود .

ماده ۲ - داوطلبان افتتاح اماکن مذکور در ماده (۱) باید درخواستی که حاوی مراتب زیر باشد به شهربانی محل برای اخذ پروانه بدهند .

الف - اسم واسم پدر و نام خانوادگی ؛
ب - شماره برگ نام و نشان (در صورتی که درخواست کننده تبعه خارجی باشد برگ نام ثبت و شماره پروانه اقامت) و سه قطعه عکس تقاضا کننده .
ج - تعیین اینکه مکانی که تقاضای باز شدن آن می شود از چه نوع است و همچنین تعیین تمام مشخصات آن .
د - تعیین نام پنگاه .

ه - در صورتی که شرکتی تقاضای افتتاح اماکن عمومی را بنماید معرفی مدیر مسئول و ذکر نام شرکت و رونوشت اساسنامه شرکت .

ماده ۳ - شهربانی پس از دریافت تقاضا نامه یک نسخه از تقاضانامه و رونوشت شانسنامه و بیک قطعه عکس تقاضای رابر برای شهرداری محل ارسال میدارد و شهرداری چنانچه افتتاح مکان مزبور را از لحاظ ساختمان بهداشت و هوارض مربوط شهرداری بلامانع تشخیص نمود موافقت خود را در ظرف دهم روز شهربانی ابلاغ خواهد کرد .

ماده ۴ - در نقاطی که شهربانی دایر نباشد شهرداری قائم مقام شهربانی خواهد بود و چنانچه شهرداری هم دایر نباشد بخشدار و ظائف مذکور در این آیین نامه را انجام خواهد داد .

ماده ۵ - پس از وصول نظر شهرداری در صورتی شهربانی پروانه افتتاح اماکن مزبور صادر مینماید که شهرداری موافقت خود را با افتتاح اماکن عمومی از لحاظ مقررات مربوطه بحدود اطلاع داشته باشد .

ماده ۶ - تعیین نرخ کرایه اطاق در پانسیون و مهمانخانه و مسافرخانه و بطور کلی تعیین هر نرخ اعم از خوار بار وغیره طبق مقررات با شهرداری خواهد بود .

ماده ۷ - مدت اعتبار پروانه اماکن عمومی یکسال است این پروانه در اول اسفند ماه هر سالی باید تجدید شود و تقاضای تجدید آن در هر وقت قبلا از اسفند خواهد بود .

ماده ۸ - متصدیان اماکن عمومی قبل از اخذ پروانه حق افتتاح امکته خود را ندارند و در صورت خلاف مادامی که پروانه تحصیل نکرده باشند از افتتاح اماکن عمومی بوسیله شهربانی جلوگیری خواهد شد .

ماده ۹ - در صورتیکه عدم صلاحیت صاحب پروانه ضمن مدت اعتبار پروانه بشخص شهربانی معلوم شود پروانه صادره ابطال و موافق ماده (۸)

ماده ۱۰ - پروانه صادره غیر قابل انتقال و فقط مخصوص کسی است که پروانه بنام او صادر شده و مستقیماً متصدی اداره امور امکته عمومی باشد و انتقال اماکن عمومی بدیگران باید با تصویب شهربانی محل باشد .

ماده ۱۱ - تغییر محل اماکن عمومی در صورتی که مکان جدید از لحاظ ساختمان و غیره دارای شرایط مذکور در این آیین نامه باشد فقط باید با اطلاع شهربانی و شهرداری برسد .

ماده ۱۲ - هیچک از صاحبان اماکن عمومی نمیتوانند بنگاه خود را بابت معین اختصاص دهند .

ماده ۱۳ - چنانچه صاحبان اماکن عمومی امور داخلی اماکن خود را بدیگری واگذار نموده باشند باید مدیر داخلی را بشهربانی معرفی نمایند .

ماده ۱۴ - صاحبان اماکن عمومی مکلفند کلیه کارکنان خود را بشهربانی معرفی و اطلاع دهند و در صورت تغییر آنها کارکنان جدید خود را نیز ظرف ۴۸ ساعت معرفی نمایند .

ماده ۱۵ - صاحبان اماکن عمومی مکلفند مواد این آیین نامه و دستورات مشترک شهربانی و شهرداری را در محل مناسبی که بررئیت واردین برسد نصب نمایند .

ماده ۱۶ - صاحبان اماکن عمومی مسئول حفظ اثاثیه واردین میباشد که در امکته عمومی اقامت نمایند و چنانچه از طرف واردین قسمتی از اثاثیه صاحب امکته عمومی سرحد شود باید رسید کتبی بدار بدهند .

ماده ۱۷ - در صورتیکه یکی از مسافین در اماکن عمومی فوت نماید صاحب یا مدیر مؤسسه باید بلافاصله مراتب را کتبی با ذکر اسم شخص متوفی و شماره اطاق او به بهداری شهرداری و کلانتری محل اطلاع و تا ورود نماینده شهربانی یا دادسرا اطاق متوفی باید از طرف صاحب یا مدیر مؤسسه بسته شده و احدی داخل آنجا نشود .

ماده ۱۸ - صاحبان و مدیران اماکن عمومی موظفند در هر موقع هر گونه توضیحاتی که مأمورین شهربانی بخواهند (نسبت بوضعیت امکته و مسافین و مستخدمین) بلا تأمل در حدود اطلاعاتی که دارند بدهند و نهایت صحت بآنها بدهند .

ماده ۱۹ - صاحبان اماکن عمومی مکلفند فهرست قیمت اطاق - اغذیه - نوشابه و سایر چیزهایی که مورد مصرف مشتریان است در دسترس مشتریان بگذارند .

ماده ۲۰ - در موقعی که یکی از مسافین مظنون یا مبتلای امراض واگیردار و عفونی از قبیل وبا طاعون حصه و امثال آنها باشد صاحبان اماکن عمومی مکلفند بلافاصله مراتب را با ذکر اسم بیمار و شماره اطاق او بهداری شهرداری و کلانتری محل اطلاع دهند .

ماده ۲۱ - صاحبان اماکن عمومی مکلفند سیاهه حساب مشتریان را تهیه و تسلیم مشتریان نمایند و نمیتوانند هیچ عنوانی اعم از صاحبان اماکن عمومی یا مستخدمین آنجا برنرخه که بتصویب شهرداری رسیده از مشتری چیزی علاوه دریافت دارند .

ماده ۲۲ - صاحبان مهمانخانه و مسافرخانه مکلفند تابلویکه شامل شماره اطاقهای آن امکته باشد مقابل در ورودی نصب نمایند .

ماده ۲۳ - چنانچه صاحبان اماکن عمومی

بخواهند اثار کهنی (موزیک . رقص . آواز . حمل آکروباتی . بار) در امکته عمومی خود دایر نمایند باید اجازه مخصوص از شهربانی تحصیل نمایند .

ماده ۲۴ - کلیه مستخدمین و کارکنان اماکن عمومی باید دارای برگ معاینه تندرستی از بهداری شهرداری و اجازه اشتغال از شهربانی باشند .

ماده ۲۵ - صاحبان اماکن عمومی . مهمانخانه . مسافرخانه . پانسیون . اطاق میله) باید دفتری مطابق نمونه شهربانی برای ورود و خروج مسافین تهیه و نام نشان کامل آنها را در آن قید نمایند .

ماده ۲۶ - اماکنی که برای اقامت مسافین و سایر مردم تأسیس یافته از قبیل (مهمانخانه . پانسیون مسافرخانه . اطاق میله) باید هر موقع که مسافر بقصد سکونت باماکن آنها وارد میشود اعلامیه ورود مسافر را مطابق نمونه که از طرف شهربانی داده میشود تعیین و بلافاصله ۱۲ ساعت بعد از ورود مسافر بشهربانی ارسال و رسید دریافت نمایند .

ماده ۲۷ - چنانچه مسافر خارجی در اماکن عمومی بقصد اقامت وارد شود متصدیان اماکن باید محل عزیمت مسافر را سؤال نموده در دفتر خود ثبت کنند و بطور کلی صاحبان اماکن عمومی مکلفند اعلامیه دایر ورود و خروج کلیه مسافین روز خود را اول وقت هر روز بعد تنظیم و بشهربانی محل تسلیم کنند .

ماده ۲۸ - در صورتیکه در اماکن عمومی مجلس جشن هروسی . مهمانی . شب تفریحی و امثال آن دایر شود صاحبان اماکن مکلفند ۴۸ ساعت قبل شهربانی کل کشور را از جریان آن مطلع سازند .

ماده ۲۹ - برای اماکن عمومی نام باید فارسی انتخاب و فقط بزبان فارسی هم روی تابلو نوشته شود .

ماده ۳۰ - مسافین مختار خواهند بود که در موقع خروج از اماکن عمومی کلید اطاق خود را تسلیم دفتر مؤسسه نموده و یا نزد خود نگاهدارند .

ماده ۳۱ - مسافین برای صرف غذا در سالن عمومی یا اطاق خود آزاد خواهند بود .

ماده ۳۲ - صاحبان اماکن عمومی مکلفند در مقابل وجهی که از مسافر از هر بابت اخذ مینمایند رسید تسلیم نمایند .

ماده ۳۳ - بعضی آنکه اطالی در اماکن عمومی از مسافر خالی شد صاحبان اماکن عمومی مکلف بشهر کردن آن بوده و چنانچه مسافر مظنون یا مبتلای امراض واگیردار و عفونی باشد بایستی در ضد عفونی آن اقدام نمایند .

ماده ۳۴ - فروش مشروبات الکلی غیر از کافه رستوران - بار - کبابخانه و کبابخانه دانستیک ممنوع است و صاحبان این قبیل اماکن مکلفند از ورود اشخاصی که کمتر از ۱۸ سال دارند مانع نمایند .

ماده ۳۵ - در اماکن عمومی سخنرانی و نقالی و هر عمل دیگری که برخلاف منظور از تشکیل امکته عمومی و اجازه نامه صادره مربوط بآن باشد بدون اجازه مخصوص از شهربانی ممنوع است و شهربانی هم فقط باید امور را اجازت دهد که مخالف نظم عمومی و قوانین جاریه نباشد .

ماده ۳۶ - در کلیه اماکن عمومی وسایل مقدساتی آتش نشانی طبق دستور شهرداری باید حاضر و آماده باشد .

ماده ۳۷ - دعاوی صاحبان اماکن عمومی بالعکس در مقامات صالحه رسیدگی خواهد شد .

ماده ۳۸ - در اجرای ماده فوق چنانچه اختلافی بین صاحبان اماکن عمومی و واردین تولید شود فوراً شهربانی اگر رضایت نامه کتبی از طرفین نتواند تحصیل نماید آنها را بقامات صالحه هدایت خواهد کرد .

ماده ۳۹ - در اماکن عمومی صدماتی ناخنچار و ادای الفاظ رکیکه و حرکات زشت ممنوع است و صاحبان اماکن عمومی مکلفند متخلف را بمأمورین انتظامی معرفی نمایند .

ماده ۴۰ - یک نفر نمیتواند بیش از یک از امکته عمومی را اداره و پروانه آنرا تحصیل نماید مگر اینکه برای اماکن دیگری که میخواهد تأسیس کند یک نفر مدیر صلاحیت دار که شهربانی صلاحیت او را گواهی نماید استخدام کند و در این صورت مدیر مزبور مسئول اداره اینگونه اماکن خواهد بود .

ماده ۴۱ - در صورتیکه صاحبان اماکن عمومی نوبت یا بیشتر در ظرف یکسال بجزازات خلائی مذکور در این آییننامه محکوم گردند پروانه آنها برای یک الی سه سال توقیف خواهد شد .

ماده ۴۲ - درجه بندی و تعریف هر یک از اماکن عمومی از حیث دارا بودن وسائل با اداره کل شهربانی و موافقت شهرداری آن محل خواهد بود .

ماده ۴۳ - متخلفین از مقررات مواد زیر قسمت اخیر ماده ۷ و ۸ و ۱۰ و ۱۱ و ۱۲ و ۱۳ و ۱۴ و ۱۵ و ۱۶ و ۱۷ و ۱۸ و ۱۹ و ۲۰ و ۲۱ و ۲۲ و ۲۳ و ۲۴ و ۲۵ و ۲۶ و ۲۷ و ۲۸ و ۲۹ و ۳۰ و ۳۱ و ۳۲ و ۳۳ و ۳۴ و ۳۵ و ۳۶ و ۳۹ و ۴۰ در صورتیکه برای اعمال مزبور کیفر شدیدتری تعیین نشده باشد بجزس تکذیری از ۳ روز تا دهم روز و برامت از ۳۰ ریال تا دوست ریال محکوم می شوند .

ماده ۴۴ - آیین نامه خلائی اماکن عمومی مصوب سال (۱۳۲۳) از تاریخ اجرای این آیین نامه ملغی است .

وزیر کشور
وزیر دادگستری

انتخابات و احکام

شماره ۱۰۶۳۴۰۰۲۳۹۲۱ ۲۸/۱۲/۱۱

در وزارت کشور

آقای حسن اقتضاری کارمند استانداری دهم از تاریخ شانزدهم اسفند ماه ۱۳۲۸ بسمت بخشدار نجف آباد منتقل شدند .

وزیر کشور

شماره ۹۴۲۰۳۲۳۹۱ ۲۸/۱۲/۱۱

آقای ابوطالب فرزام بخشدار حیوق از تاریخ شانزدهم بهمنماه ۲۸ بسمت بخشدار گرگانور منتقل شدند .

وزیر کشور

شماره ۸۳۱۸۲۲۴۱۸۲ ۲۸-۱۲-۱۸	آقای محمد یوسف حائریزاده فرماندار شهرستان بیجار از تاریخ شانزدهم اسفندماه ۲۸ بسمت فرماندار شهرستان شاهی منتقل شدند . وزیر کشور
شماره ۸۳۱۹۲۲۴۱۹۰ ۲۸-۱۲-۱۸	آقای احمد خاتمی فرماندار شهرستان شاهی از تاریخ شانزدهم اسفند ماه ۲۸ بسمت فرماندار شهرستان شهسوار منتقل شدند . وزیر کشور
شماره ۹۷۶۹۸۱۴۳۰۲ ۲۸-۱۲-۲۲	آقای علی زهری کارمند استانداری اول از تاریخ اول اسفندماه ۲۸ بسمت بخشدار استان منتقل شدند . وزیر کشور
شماره ۳۲۰۰۲-۱۹۲۵۴ ۲۸/۱۲/۲۰	آقای عبدالحمید آشتیانی بموجب این ابلاغ دفتر شما در در شهر تهران برای ثبت ازدواج رسمیت میدهد . وزیر دادگستری
شماره ۳۲۰۱۰-۱۹۲۵۵ ۲۸/۱۲/۲۰	آقای سید اسمعیل گلپایگانی سردفتر اسناد رسمی شهر بروجرد بموجب این ابلاغ استعفای شما از تصدی دفتر اسناد رسمی پذیرفته میشود . وزیر دادگستری
شماره ۳۲۰۱۴-۱۷۵۴۹ ۲۸/۱۲/۲۱	آقای سعید نشاط ازغندی سردفتر اسناد رسمی و ازدواج و طلاق دهستان ازغند نظر باینکه بر اثر گزارش واصله بانهاام تخلف از مقررات ازدواج مورد تعقیب دادگاه جنحه قرار گرفته اید وزارت دادگستری طبق ماده ۳۹ قانون دفتر اسناد رسمی شما را از تصدی دفتر نامبرده معلق مینماید . وزیر دادگستری
شماره ۳۱۹۹۰-۱۷۹۸۳ ۲۸/۱۲/۲۰	آقای حسن محدث سردفتر اسناد رسمی سابق نیشابور نظر باینکه معاکمه انتظامی شما منتهی بمعسومیت جزای نقدی شده بموجب این ابلاغ رفع تعلیق شما را از تصدی دفتر اسناد رسمی اعلام میدارد . وزیر دادگستری
شماره ۳۲۰۰۴-۱۹۲۵۶ ۲۸/۱۲/۲۰	آقای سید محمد حسین علوی سردفتر اسناد رسمی شماره ۶ اهواز نظر باینکه دروازه گناه بدوی انتظامی سردفتران بانفصال موقت محکوم شده اید وزارت دادگستری

طبق ماده ۳۹ قانون دفتر اسناد رسمی تا خاتمه رسیدگی انتظامی شما را از تصدی دفتر اسناد رسمی معلق مینماید .	وزیر دادگستری
شماره ۳۲۰۱۲-۱۴۷۸۹ ۲۸/۱۲/۲۰	آقای ابوتراب مهدوی سردفتر اسناد رسمی و ازدواج و طلاق شاهی نظر باینکه مورد تعقیب دادگاه انتظامی سردفتران قرار گرفته اید وزارت دادگستری طبق ماده ۳۹ قانون دفتر اسناد رسمی تاخاتمه رسیدگی انتظامی شما را از تصدی دفتر اسناد رسمی و ازدواج و طلاق معلق مینماید . وزیر دادگستری
شماره ۳۲۰۱۸-۱۹۲۶۱ ۲۸/۱۲/۲۱	آقای مرتضی رفیعیان دفتر یار و نماینده دفتر اسناد رسمی شماره ۳۷ تهران بموجب این حکم بسمت سردفتر اسناد رسمی درجه دوم کرمانشاهان منصوب میشود طبق مقررات مشغول انجام وظیفه شوید . وزیر دادگستری
شماره ۳۲۱۴۶-۱۸۴۶۰ ۲۸-۱۲-۲۰	آقای سید علی کاظمی بهبهانی بموجب این ابلاغ دفتر شما را در کهکیلویه بهبهان برای ثبت ازدواج و طلاق رسمیت میدهد . وزیر دادگستری
شماره ۳۲۱۲۸-۱۷۸۷۸ ۲۸-۱۲-۲۲	آقای عبدالحمید مرتضوی بموجب این ابلاغ دفتر شما را در شهر بهبهان برای ثبت ازدواج رسمیت میدهد . وزیر دادگستری
شماره ۳۲۱۶۸-۱۷۶۱۳ ۲۸/۱۲/۲۲	آقای حمید گلپایگانی دفتر یار درجه اول بروجرد بموجب این حکم بسمت سردفتر اسناد رسمی درجه سوم شهر بروجرد منصوب میشود طبق مقررات مشغول انجام وظیفه شوید . وزیر دادگستری
شماره ۳۲۱۳۲-۱۷۸۹۷ ۲۸/۱۲/۲۲	آقای عبدالجواد معدلی سردفتر ازدواج بلوک زرقان شیراز بموجب این ابلاغ دفتر شما را در زرقان برای ثبت طلاق هم رسمیت میدهد . وزیر دادگستری
شماره ۳۲۱۷۲-۱۸۱۳۰ ۲۸/۱۲/۲۲	آقای محمد علی مولانا بموجب این حکم بسمت سردفتر اسناد رسمی درجه سوم نریز شیراز منصوب میشود طبق مقررات مشغول انجام وظیفه شوید . وزیر دادگستری

شماره ۱۸۲۲۶-۲۲۲۸۶-۲۸۱۲۲۴

آقای محمد اسمعیل هوشمند
سردفتر ازدواج و طلاق دامغان
 نظر باینکه معاکه انتظامی شایسته بصورت
 حکم تعلیمی بششماه انفصال از تصدی دفتر ازدواج بوده
 که درباره شما اجرا شده بموجب این ابلاغ رفع تعلیق
 شما را اعلام میدارد .

وزیر دادگستری

شماره ۱۱۰۴۴۰-۲۲۲۸۴-۲۸۱۲۲۴

آقای مهدی انصاری
سردفتر سابق دهستان فلاو قزوین
 بموجب این ابلاغ دفتر شما را در فریه سلطان
 آباد حوزه قزوین برای ثبت ازدواج رسمیت میدهد
 وزیر دادگستری

ثبت ازدواج و طلاق رسمیت میدهد .

وزیر دادگستری

شماره ۱۷۷۴۰-۲۲۱۶۴-۲۸۱۲۲۲

آقای مجتبی شفیع پور مهدی
دفتریار درجه اول بروجرد
 بموجب این حکم بسمت سردفتر اسناد رسمی
 درجه سوم اشتریتان منصوب میشوید طبق مقررات
 مشمول انجام وظیفه شوید .

وزیر دادگستری

شماره ۱۷۶۹۱-۲۲۱۰۴-۲۸۱۲۲۲

آقای محمد علی معزالدینی
 بموجب این ابلاغ دفتر شما را در شهرستان شاهی
 برای ثبت ازدواج رسمیت میدهد
 وزیر دادگستری

شماره ۱۸۰۱۶۳-۲۲۱۴۰-۲۸۱۲۲۲

آقای محمد علی فقیه
سردفتر ازدواج و طلاق در کهن فشم
 بموجب این ابلاغ استعفای شما از تصدی دفاتر
 ازدواج و طلاق پذیرفته میشود .
 وزیر دادگستری

شماره ۱۹۲۶۶-۲۲۱۰۲-۲۸۱۲۲۲

آقای محمد علی معوالدینی
سردفتر اسناد رسمی شهرستان سلمی
 بموجب این ابلاغ محل رسمیت دفتر شما بشهر
 شاهی تبدیل میشود طبق مقررات مشمول انجام
 وظیفه شوید .

وزیر دادگستری

شماره ۱۹۲۶۰-۲۲۱۷۰-۲۸۱۲۲۲

آقای محمد علی مولانا
 بموجب این ابلاغ دفاتر شما را در نیریز برای